

N I C C
Magazine

1 / 2015

In dit nummer

Vuurwerk en Indië.....2

Vuil oorlogje op Bali..6

De 50 beste Indische
van 2015.....10

Première voorstelling
"Kruit"12

Wie wint de Gouden
Buffel 2014?..... 13

Collectie "Tropenbiep"
uit elkaar gerukt14

Indo Rock (12).....15

Petitie 'Unbroken'...19

Foto's zoeken nog
steeds familie.....23

Indische erfenis.....31

14 en 15 februari 2015
kortingsbon op pagina 34

Rubrieken:

Recept, Korte Berichten, Toen en nu,
Boekbespreking, Gedicht, Just4kids,
Indische Agenda, Advertensi Mini,
Column, Pasar Malam Kalender.

* De redactie wenst alle lezers een heel voorspoedig Nieuwjaar, in gezondheid en geluk *

Gratis maandelijks e-magazine voor de Indische gemeenschap
jaargang 7, januari 2015 | oplage: 7800

Nederlands Indisch
Cultureel Centrum

Van de redactie

We openen deze editie van NICC Magazine met een artikel over de link die Indische mensen hebben met het afsteken van vuurwerk. Verder de nominaties voor de Gouden Buffel en de Petitie van 'The Indo Project' tegen de geschiedenisvervalsing in Japan en de ontkenning van het gedrag van het Japanse leger tijdens de Tweede Wereldoorlog. *Tenslotte ter nagedachtenis aan de slachtoffers van de laffe moord op journalisten van Charlie Hebdo, burgers en politiemensen in Parijs:*

NOUS SOMMES TOUS CHARLIE

Nog steeds ontvangen we veel reacties over NICC Magazine. Iedereen is even enthousiast over

zowel de vormgeving als de inhoud, die unaniem als zeer informatief, educatief en heel gevarieerd wordt omschreven. Hartelijk dank daarvoor. Ook hebben wij al vaak gewezen op de mogelijkheid om **NICC Magazine als advertentie medium** te gebruiken. Hierbij nogmaals een oproep aan alle lezers die eigenaar zijn van een bedrijf of er werkzaam zijn als PR manager om NICC Magazine als mogelijkheid te zien om **uw bedrijf of product onder de aandacht** van ruim 7800 abonnees te brengen. Tevens willen wij een beroep doen op uw waardering als abonnee voor het zeer vele werk dat wij maandelijks aan NICC Magazine hebben. Houdt u in gedachten dat NICC Magazine geheel GRATIS is, hetgeen echter niet betekent dat wij geen kosten hebben. Juist in

deze tijden is **uw betrokkenheid** bij NICC Magazine van groot belang en vragen wij u om een vrijwillige **DONATIE**. Wij zullen u daarvoor zeer dankbaar zijn en u zult verzekerd zijn van een blijvende gratis toezending van uw geliefde en gewaardeerde NICC Magazine. Onze bankgegevens: **NL39 RABO 0129 2168 36**, t.n.v. N.I.C.C. te Den Haag Mogen wij u tenslotte vragen om NICC Magazine zoveel mogelijk bij uw familie, vrienden en kennissen onder de aandacht te brengen? Vraag hen ook gratis abonnee te worden. Wij wensen u weer veel plezier met uw NICC Magazine. En mede dankzij uw donaties en advertenties kan NICC Magazine helemaal GRATIS blijven.

Hans Vogelsang, hoofdredacteur.

Vuurwerk en de link met Indië

Geschiedenis

Nieuwjaar wordt in Nederland sinds 1576 op 1 januari gevierd. Het schijnt dat de oudste bewoners van onze streken, die geen echte kalender bezaten, tussen eind december en begin januari een midwinterfeest van twaalf nachten hielden. De Romeinen op hun beurt lieten aanvankelijk het nieuwe jaar op 1 maart beginnen, maar vanaf 44 v. Chr. toen Julius Ceasar de naar hem vernoemde Juliaanse kalender invoerde, werd dat 1 januari, de dag dat de nieuwe senaat werd geïnstalleerd. Met de heropleving van het Latijn tijdens de Renaissance ging die datum voor steeds meer mensen gelden, al probeerde de katholieke Kerk andere data ingang te doen vinden. Eerst stelde zij Pasen voor, daarna Driekoningen,

vervolgens Kerstmis en ten slotte Sint Maarten; ook Maria Boodschap op 25 maart is nog in de aanbieding geweest.

Particulier vuurwerk in Amsterdam 1990 (foto ANP)

Om aan deze verwarring een eind te maken bepaalde de Franse koning Charles IX in 1563 dat Nieuwjaar in zijn land voortaan de

Juliaanse editie werd en de Spaanse landvoogd Requesens liet op 16 juni 1575 per plakkaat weten dat dit ook voor de Lage Landen moest gaan gelden. Internationaal zou dit ook tot de standaard uitgroeien. Hiermee viel 1 januari overigens nog niet op de huidige datum, want de kalenderhervorming van paus Gregorius in 1582, die het hele jaar tien dagen naar voren haalde, werd in Nederland slechts aarzelend overgenomen, omdat calvinisten niet graag van een paus wilden leren hoe zij een kalender moesten inrichten. Als laatste provincie ging in 1701 Drenthe overstag en sindsdien bestaat er dus een landelijk Oud en Nieuw. Desondanks heeft het lang geduurd voordat de gehele samenleving hiervan was doordrongen. Tot slechts enkele decennia geleden sloten alle bedrijven hun boeken op 30 april

af om vanaf 1 mei met een schone lei te beginnen. En het onderwijs heeft altijd een eigen jaar aangehouden.

DE NIEUWJAARSDAG.

Burgerlijke nieuwjaarsdag uit *Vaderlandsche Kindervreugd* uit 1780. Rechts laat een jongen een zelfgeschreven Nieuwjaarsbrief zien. (*Atlas van Stolk*)

Een landelijk Oud en Nieuw betekende overigens nog niet dat de jaarwisseling overal op hetzelfde ogenblik plaatsvond. In de Middeleeuwen bepaalden de kerkklokken het uur van de dag, waarvoor als basis diende: 'high noon' op een plaatselijke zonnewijzer. Van Oost naar West-Nederland gaf dat een verschil van ruim tien minuten, maar met een slordige koster kon dat nog oplopen. Zolang het transport-wezen nauwelijks tot ontwikkeling was gekomen, maakte het niet uit dat alle steden en dorpen een eigen tijd hanteerden. De Engelse Spoorwegen reageerden toen als eerste. Terwille van hun landelijke dienstregeling richtten zij zich vanaf 1840 op de Greenwich Mean Time, later uitgroeid tot de mondiale maatstaf. De Nederlandse Spoorwegen haakten hier in 1892 op in met de Amsterdamse Tijd, die op de Westertoren viel af te lezen. Dankzij een wet ging op 30 april 1909 die tijd voor het hele land in, zodat pas sindsdien alle Nederlanders synchroon leven. Wel zou de Duitse bezetter hier in

1940 de Berlijnse Tijd invoeren, die nog steeds geldt, zij het onder de naam Midden-Europese Tijd.

Van buitenshuis naar binnenskamers

Over de vroegste nieuwjaarsviering bericht de Kerk. Het heet dat in voorchristelijke tijden de mensen vuren stookten, lawaai maakten, maskers droegen en offers brachten, teneinde de geesten die door het zwerk raasden, te verjagen dan wel mild te stemmen. Oud en Nieuw bleef echter een zuiver werelds festijn, met dien verstande dat de katholieke Kerk 31 december wel heeft gewijd aan de heilige Silvester, paus tijdens het bewind van de Romeinse keizer Constantijn de Grote, degene die de vervolging van christenen staakte. Oudejaarsavond heet daarom in verschillende landen Silvesteravond, waarin men een geslaagde poging van Rome mag zien om het feest alsnog een religieus tintje te geven. Ook in Nederland is die benaming momenteel in opmars, met dank aan de wintersporters onder ons vermoedelijk. Vaak ook worden op oudejaarsavond georganiseerde feesten Silvesterfeesten genoemd.

In de zeventiende eeuw, zo meldt de geschiedschrijver Jan ter Gouw in *De Volksvermaken*, ging Oudjaar gepaard met volle bekers en luide gezangen. Er werd veel in de lucht geschoten. 'Langs de straten trokken hele troepen jongelingen rond om te schieten: schot op schot knalde uit de koffij- en wijnhuizen, en de burgers schoten uit hunne stoepen'. Menige Amsterdammer bewaarde hiervoor een apart kanonnetje op zolder. Daarnaast grepen de zogeheten *Nieuwjaarszangers* hun kans. Met een liedtekst als: *'Boven aan de hemel, Hangt een zak met zemel, Iedere zemel kost een duit, Hang den gierigen bliksem uit'* gingen veelal arme mensen van huis tot huis om, blijkens een keur

uit 1785, 'den luiden iets af te nemen of te eisen'. Dit dient letterlijk te worden genomen. Er bestaan getuigenissen van nieuwjaarszangers die huizen binnendrongen en zich er dan ongevraagd te goed deden aan wat daar voor eetbaars aanwezig was.

Voor een lieflijker accent zorgden schoolkinderen die voor hun ouders *nieuwjaarsbrieven* schreven, om te laten zien hoe ver zij met schrijven gevorderd waren. De school kon op die manier tevens onder de aandacht brengen dat het schoolgeld nog moest worden betaald. In Vlaanderen zijn zulke brieven tot vandaag gebruikelijk gebleven.

LIJST VAN GEBORTE EN STERFGEVALLEN, alsmede HUWELIJKEN, binnen de Gemeente LOCHEM, in den Jare 1843. Opgedragen aan Huis Edel. Achth. Heeren Burgemeester, Welhouders, Heeren, Burgers en Inwoners der Stad LOCHEM.

Op den 1 Januarij 1843, door den DOODGRAVER G. W. LENDERINK.			Begraven Lyden.			Overleden der Overledenen.		
Geborenen.	Staten.	Totaal.	Geborenen.	Staten.	Totaal.	Overleden.	Staten.	Totaal.
Januarij 4	4	8	Januarij 4	4	8	Van de geboorte tot 1 jaar 12		
Februarij 5	5	13	Februarij 5	5	13	Van 1 jaar tot 5 jaren 12		
Mart 6	6	19	Mart 6	6	19	Van 5 jaren tot 10 jaren 12		
April 7	7	26	April 7	7	26	Van 10 jaren tot 15 jaren 12		
Mai 8	8	34	Mai 8	8	34	Van 15 jaren tot 20 jaren 12		
Juni 9	9	43	Juni 9	9	43	Van 20 jaren tot 25 jaren 12		
Juli 10	10	53	Juli 10	10	53	Van 25 jaren tot 30 jaren 12		
Augustus 11	11	64	Augustus 11	11	64	Van 30 jaren tot 35 jaren 12		
September 12	12	76	September 12	12	76	Van 35 jaren tot 40 jaren 12		
October 13	13	89	October 13	13	89	Van 40 jaren tot 45 jaren 12		
November 14	14	103	November 14	14	103	Van 45 jaren tot 50 jaren 12		
December 15	15	118	December 15	15	118	Van 50 jaren tot 55 jaren 12		
Totaal 57	57	71	Totaal 57	57	71	Totaal 57		
Vorig jaar 56	56	64	Vorig jaar 56	56	64	Totaal 56		
De maand 17.			De maand 17.					

Lijst met geboorte en sterftegevallen in Lochem uit 1843, als nieuwjaarsbrief van de plaatselijke doodgraver. Hiervoor werd een geldbedrag terugverwacht. (*Atlas van Stolk*)

Ten tijde van de Verlichting groeide onder de burgerij een hang naar een meer intieme viering. De pendules die bij welgestelden op de schoorsteenmantel kwamen te prijken, gaven ook de seconden weer, wat het gezamenlijk aftellen mogelijk maakte. Tegelijk met het verschijnen van de secondewijzer ontkiemde het moderne gevoel voor planning en dagindeling. Oud en Nieuw diende niet om boze

geesten te verdrijven maar om goede voornemens te formuleren, alhoewel zulke voornemens gewoonlijk in verband worden gebracht met de Romeinse god *Janus*, naar wie Januari is vernoemd. Janus, in het bezit van twee gezichten, staat te boek als de grondvester van het maatschappelijk leven: met het ene gezicht keek hij vooruit, met het andere achteruit; vandaar dat hij het symbool werd voor de vernieuwing.

Een zo'n voornemen van destijds was: de voordeur op slot, zeker ten aanzien van opdringerige Nieuwjaarszangers, tegen wie al vanaf 1578 keuren waren uitgevaardigd. In de achttiende eeuw kwamen visitekaartjes in zwang en men greep meteen de gelegenheid aan om die met een geschreven nieuwjaarswens erop rond te gaan sturen: hartelijkheid op afstand. En wie een aalmoes verlangde, moest voortaan aanbellen en iets te offeren hebben. In de negentiende eeuw leidde dit tot een hausse aan gedrukte *nieuwjaarswensen*, al bestonden die eerder: het oudste voorbeeld in het Amsterdamse Stadsarchief is van plaatselijke ratelwachters uit 1669. Vooral eenvoudige beroepslieden wilden op deze manier proberen hun loon aan te vullen, zoals lantaarn-opstekers, askarrenmannen, doodgravers, nachtwachten, klokkenluiders, torenwachters, straatvegers en omroepers. Betere arbeidsvoorwaarden en de opkomst van de kerst- en nieuwjaarskaart rond 1900 maakten geleidelijk een eind aan deze traditie, uitgezonderd voor één categorie: de krantenjongens. Protestanten zorgden van hun kant voor een stiller uiteinde. De Algemene Synode van de Hervormde Kerk riep in 1817 'ter verbetering van den openbaren godsdienst' op tot een 'plegtig dankuur' 's avonds in de kerken. Hoewel 31 december in religieus opzicht geen enkele betekenis had, zou de oudejaarsdienst

volgens betrokkenen uitgroeien tot een van de belangrijkste diensten van het jaar, vergelijkbaar met die in de Kerstnacht. De Gereformeerden plachten zelfs even voor twaalfen de bijbel ter hand te nemen en psalm 90 voor te lezen. Zij gingen letterlijk 'biddend het jaar uit'. Toegewijde katholieken bleven hierbij niet achter, maar zij baden veelal ná twaalfen. Geknield voor een stoel, met de ellebogen steunend op de zitting, deden zij dan een Onzevader en een Weesgegroetje, ofwel een zogeheten Tientje (een Onzevader, tien Weesgegroetjes en een plechtig kruisteken tot slot) of zelfs een compleet Rozenhoedje (vijf Tientjes).

Man steekt vuurpijl af in 1695, ter ere van Koning-Stadhouder Willem III. Ets van Jacob Gole, Rijksmuseum

Intussen werden in de steden de uitwassen op straat aangepakt, zoals openbare dronkenschap en wapengekletter. Ter Gouw schrijft dat aan het begin van de negentiende eeuw de Kalverstraat door het schieten nog op haar grondvesten schudde en dat iedere huisvrouw uit voorzorg schrikpoeder had klaarliggen. Maar in 1870 kon hij over Amsterdam constateren: 'van de

huidige tijd niets dan lof'. Door eendrachtige samenwerking van politie, onderwijzers en kerkleiders was 'de lust tot uitspattingen evenzeer verminderd als de beschaving toegenomen'. Hulp hierbij zal zeker ook de eerste Wapenwet van 1896 hebben verschaft, die het openlijk dragen van wapens verbood.

Alleen Nieuwjaarsdag gaf nog gedruis. Afgezien van de nieuwjaarswensers die met hun druksels leurden, presenteerde uitwonend personeel zich en belden jongeren aan voor een versnapering. En dan de bezoeken van familie, vrienden en burens over en weer. Dit 'nieuwjaarslopen' was een plicht en een last. Volgens de etnologue Eveline Doelman heeft het tot aan de Tweede Wereldoorlog geduurd voordat ook dit gebruik was verdwenen. De nieuwjaarskaart bracht voortaan nog slechts de beste wensen over.

De link met Indië

Nog nauwelijks opgemerkt door mensen in het vaderland ontwikkelde zich gelijktijdig onder koloniale in Nederlands-Indië een heel ander feest. Op 2 januari 1864 rapporteerde het *Bataviaasch Handelsblad* dat de Chinezen de gewoonte hadden aangenomen om naast hun eigen Nieuwjaar ook het 'Europeesche Nieuwjaar' in te luiden met vuurwerk, een verschijnsel dat in Nederland kennelijk al zo goed als vergeten was. En een decennium later staken de Nederlandse koloniale zelf vuurwerk af: 'zelfs de "ouden van dagen" onzer Europeesche maatschappij gaven er zich met ware verrukking aan over'. In het vaderland kende men sinds eeuwen grootse vuurwerken van overheidswege, en daarnaast vermaakte de jeugd zich met eenvoudige rotjes, voetzoekers, slangetjes en muisjes, bijvoorbeeld op Hartjesdag in Amsterdam.

Dat achtenswaardige burgers om middernacht naar vuurpijlen en Bengaals Vuur grepen, met alle risico's van dien, kwam uiterst merkwaardig over, ook bij menig journalist ter plaatse, getuige een terugblik op de viering van 1904 met de kop: 'Eén groot gekkenhuis!'

Ferry Abels herinnert zich Oudejaarsavond als volgt

Iedere zichzelf respecterende Indische Nederlander stak vóór de oorlog op oudejaarsavond vuurwerk af. Dat hoorde er nu eenmaal per traditie bij. Net zoals de enorme pan met Indische huzarensalade (in kleine blokjes gesneden gekookte aardappelen en rode bieten, doperwtjes, worteltjes, ananas, gesnipperde uitjes, gebakken en kleingesneden biefstuk, suiker en azijn en dat alles gemengd, met als garnering, gesneden schijfjes hardgekookte eieren). Daarnaast had je natuurlijk ook de grote glazen ovenschotel met overheerlijke Indische macaroni met knakworst, geraspte kaas en boter, en naar smaak te overgieten met zelf aangemaakte mosterdsaus. Uiteraard ontbrak de Gado Gado en de saté ayam en saté babi, met een grote pan gekruide katjangsaus niet. En al deze traditionele lekkernijen waren het resultaat van gezamenlijk, ambachtelijk keukenwerk van onze vrouwen en dus ook mijn moeder.

Het oorspronkelijk in Nederland beschikbare en verkochte vuurwerk bestond helaas slechts uit vrij krachteloze donderbussen, gevuld met zwart kruit. Het

ontsteken van dit vuurwerk van Nederlandse makelij leverde niet veel meer op dan een doffe plof. Hierin kwam al snel verandering en verdween het Nederlands vuurwerk van de markt. Er werd grootscheeps vuurwerk uit China ingevoerd. Helaas bevatte dit 'legale' Chinese vuurwerk – voor ons Indische jongens – slechts een beperkt, vooraf bepaald kruitgehalte, conform de in Nederland geldende normen. Via-via, wist ik tegen de groothandelsprijs aan een flinke voorraad van dit vuurwerk te komen. Een deel ervan verkocht ik dan door aan vrienden en kennissen, voor een prijs die onder die van de winkelwaarde lag. Het 'echte' Chinese vuurwerk heeft wit kruit, een hoog kruitgehalte, geeft een veel hardere knal en bovendien een mooie felle lichtflits.

De 'brondongans', meterslange slierten aan elkaar gevlochten bommen, die wij kochten, met aan het eind een pakket bij elkaar gebonden zware bommen, die voor een zeer indrukwekkende eindexplosie zorgden, waren vaak illegaal via Rotterdam en België ingevoerd en zouden bij ontdekking onmiddellijk in beslag zijn genomen door de autoriteiten. Als ik deze brondongan op oudejaarsavond aanstak, liet de politie het vaak oogluikend toe en hadden de agenten er waarschijnlijk zelf ook de grootste lol in, maar ja, het bleef illegaal vuurwerk.

Ze wisten echter heel goed, dat wij Indische mensen voldoende ervaring en kennis van zaken hadden om dit soort vuurwerk op een veilige en verantwoorde manier te ontsteken. Het werd tenslotte toch maar eenmaal in het jaar afgestoken, en bovendien wisten ze ook dat wij de 'rommel' die wij maakten, meestal nog dezelfde nacht en anders uiterlijk de volgende morgen ook nog zelf opruimden. Hetzelfde oogluikend toelaten door de politie, gebeurde

ook altijd met Tjap Go Meh, het Chinees Nieuwjaar dat in de Chinatown wordt ontstoken en wat doorgaans gepaard gaat met oorverdovende knallen. Ook deze gebeurtenis heeft maar eens per jaar plaats, zonder onlusten of wat dan ook.

Tegen het eind van het jaar vertrok ik dan ook steevast naar Leeuwarden, om mijn achterbak vol te laten gooien met vuurwerk. Qua veiligheid niet bepaald erg verantwoord, alleen al vanwege de hoeveelheid 'explosieven' in je achterbak, maar ja, je bent een Indo of je bent het niet, nietwaar? Een groot deel van de gekochte voorraad deden we vervolgens in de verkoop. Buren en kennissen konden op die manier voor een zacht prijsje aan vuurwerk komen en wij konden de kosten van het voor eigen gebruik bestemde vuurwerk, volledig compenseren.

Nu we ons op deze manier konden voorzien van een behoorlijke voorraad vuurwerk, konden we ook de competitie aangaan met mede Indische buurtbewoners. Een competitie die voornamelijk te maken had met het produceren van het meest indrukwekkende 'twaalfuurtje'. Halverwege de avond stuurden wij meestal onze kinderen op visite naar onze Indische burens. Onder het mom van: wens ze maar vast een gelukkig Nieuwjaar, was hun opdracht eigenlijk om uit te vinden uit hoeveel meter hun 'twaalfuurtje' bestond. Hadden we daar eenmaal een indruk van gekregen, dan konden wij ons eigen 'twaalfuurtje' indien nodig verlengen of versterken. Uiteraard was dit geen strijd op leven en dood. Het was gewoon een spel en

had te maken met een stukje gezonde en leuke competitie.

De 'verliezer' feliciteerde altijd keurig de 'winnaar' en liet hem vervolgens weten dat hij volgend jaar beter zijn best zou doen. Na afloop van deze competitie gingen alle burens altijd gezellig even bij elkaar langs om hier en daar nog even na te praten en om samen nog een hapje te eten. Zo ging dat bij ons. (<http://ferry.asa4u.net/>)

Spelletjes en olieballen

Oud en Nieuw in de Nederlandse steden was en bleef voorlopig een feest van lege straten en gesloten cafés. In de huiskamers vervulden twee elementen de hoofdrol. *Ganzenborden* was al in de vijftiende eeuw aan Zuid-Europese hoven gangbaar en kwam twee eeuwen later naar Nederland, waar het aanvankelijk op argwaan stuitte, vanwege de bijbehorende dobbelstenen die in de bijbel worden verfoeid.

In de negentiende eeuw was die argwaan in verband met kleurige pionnetjes wel geweken. De speelgoedindustrie die in diezelfde eeuw ontstond zou voor steeds nieuwe spellen zorgdragen, tot aan *Trivial Pursuit* en de *Kolonisten van Catan* toe. Maar ook wie tegenwoordig met Oudjaar virtueel een tennis-

wedstrijd op een beeldscherm speelt, bevindt zich in de traditie van het aloude ganzenborden.

Het andere element was de *oliebol*. Over de herkomst daarvan doen allerlei theorieën de ronde. De wildste refereert aan de Germaanse godin Perchta. Zij placht gedurende het midwinterfeest gewone stervelingen met een zwaard open te rijten terwijl zij door de lucht kliefde. Die stervelingen konden echter zorgen dat haar zwaard van hun lichaam afgleed door zich vol te proppen met gefrituurd deeg. Het bezwaar van deze theorie is dat frituren als bereidingswijze pas in de

achttiende eeuw opkomt. De theorie zou bovendien impliceren dat er in onze contreien klaarblijkelijk onbekende Germanenstammen moeten hebben geleefd, want elders in 'Germania' is de oliebol afwezig (Engelsen betitelen hem niet voor niets als *Dutch donut*).

Een andere mogelijkheid is dat de oliebol uit Portugal komt. Het vermoeden bestaat dat de Portugese Joden die tijdens de Spaanse Inquisitie naar Nederland vluchtten hun recepten meenamen. In Portugal at men destijds al iets wat op olieballen leek: oliekoeken van deeg met (gedroogde) zuidvruchten, gegaard in olie. De olie zou verwijzen naar de olie uit de eeuwig brandende lamp in de tempel van Jeruzalem. Veel Joodse gerechten hebben een verwijzing naar het geloof.

De redactie wenst iedereen een heel voorspoedig 2015 in gezondheid en geluk

Een vuil oorlogje op Bali

De Nederlandse gezagsdragers runden Bali na de oorlog als hun particuliere koninkrijkje. Een vernietigend officieel rapport over corruptie en intimidatie werd weggewerkt. Net als de man die het schreef, blijkt uit recent ontdekte documenten.

14 maart 1948. Het is bijna middernacht als de handgranaat naar binnen vliegt. Theo van

Meerwijk, hoofd van de militaire politie op Bali, springt in een reflex op vanachter zijn bureau en duikt naar buiten. Als hij even later asgrauw en trillend op zijn benen naar het gat in de cementen vloer staart, dat de granaat heeft geslagen, rinkelt zijn telefoon.

Kapitein Treffers, hoofd van de militaire inlichtingendienst (MID) op Bali, wil weten "wat er in godsnaam is gebeurd". Tien

Door: Anne-Lot Hoek

minuten later verschijnt Treffers in persoon met vier man, en arresteert Van Meerwijk. De 31-jarige sergeant-majoor "stond verward in zijn onderkleding met een pistool in zijn hand", zou Treffers later verklaren. "En aangezien hij nog wel eens met zijn dronken kop een vuurwapen had afgeschoten, meende ik dat hij vast weer een rare streek had uitgehaald." Mogelijk heeft Van Meerwijk "zelf een hand in de

kwestie" gehad, aldus Treffers. Van Meerwijk wordt vastgezet. De psychiater die hem tijdens zijn zestien dagen cel onderzoekt constateert een 'paranoïde psychose'. "Patiënt denkt dat ieder zich tegen hem samenspannt."

Niet lang na de aanslag stuurt generaal Spoor, commandant van de 140.000 Nederlandse militairen in Nederlands-Indië, een officier van Batavia naar Bali. Hij moet grondig onderzoek doen naar vermeende 'wantoestanden', waarover Van Meerwijk inmiddels heeft gerapporteerd. Het onderzoek begint in oktober 1948 en zou tot eind december duren. Het dossier – getuigenverhoren, verklaringen en het proces-verbaal dat het eindverslag vormt – leest als een duistere thriller. Het maakt aannemelijk dat de militaire en burgerlijke autoriteiten op Bali corruptie, diefstal en handel in gestolen goederen mogelijk maakten en toedekten. En ook dat Treffers' militaire inlichtingendienst op grote schaal gevangenen martelde.

Toch volgde geen enkele maatregel tegen het militair-civiele establishment op Bali. De officier die het onderzoek verrichtte en het proces-verbaal schreef, werd op een zijspoor gerangeerd. Een jaar later, 1949, zou Nederland de Indonesische onafhankelijkheid erkennen. Het omvangrijke dossier vol met onverkwikkelijkheden uit de jaren daarvoor verdween – letterlijk – in een la bij Defensie. Sinds 2006 lag het onopgemerkt in het Nationaal Archief in Den Haag.

Eerdere onderzoeken richtten zich op zogenoemde 'geweldsexcessen' in Indonesië. Dit dossier laat juist goed zien – en dat is nog lang niet door historici uitgezocht – hoe geweld en intimidatie het karakter van het koloniale systeem kenmerkten.

In maart 1946 landden een kleine tweeduizend Nederlandse militairen van het KNIL (Koninklijk Nederlands-Indisch Leger) met Britse landingsvaartuigen op Bali. Met een ceremonie waarbij Japanse officieren hun samoerai-zwaarden inleverden, namen de Nederlanders het gezag na drieënhalf jaar Japanse bezetting terug. Op veel verzet van de hindoeïstische bevolking werd niet gerekend, maar toch ontbrandde ook op Bali al snel de onafhankelijkheidsstrijd, waarbij Nederlandse militairen het vrijheidsstreven met veel geweld de kop in probeerden te drukken.

Nederlandse militairen op Bali

Zoals elders was ook op Bali een klein contingent van het Korps Koninklijke Marechaussee/Militaire Politie aanwezig, herkenbaar aan de witte helm, bekend als de 'kalkemmer'. Hun taak was het opsporen van kleinere en grotere strafbare feiten onder militairen, van diefstal tot desertie. Sergeant-majoor Theodorus van Meerwijk, een Amsterdamse oorlogsvrijwilliger en betrokken bij het verzet, was sinds 1947 MP-commandant in Denpasar.

Schot in de lucht

Een maand na de aanslag schrijft Van Meerwijk zijn hoogste chef, de commandant van het MP-korps in Batavia, dat Nederlandse gezagsdragers op Bali en het naburige eiland Lombok zich inlaten met zwarthandel, afpersing en smokkel. En dat hij bij zijn onderzoek wordt

teggengewerkt door het troepen-commando. "Er werd daar vanuit gegaan dat het KNIL 300 jaar geen MP gekend had, en het nu ook niet nodig was."

Als Van Meerwijk twee MP's naar Singaradja (in het noorden van Bali) stuurt om betrouwbare tips over corruptie na te trekken, wordt het duo door de troepencommandant op Bali, majoor König, teruggeroepen. Een collega waarschuwt hem daarop voorzichtig te zijn; anders kon het wel eens "verkeerd" met hem aflopen.

Van Meerwijk krijgt inlichtingen dat ook op Lombok staatsgeld wordt verduisterd en fraude gepleegd. Maar de auditeur militair – officier van justitie voor de krijgsraad op Bali – laat hem weten geen onderzoek in te stellen, omdat anders "heel Lombok en half Bali in de rechten zou worden betrokken en deze zaak zich niet alleen uitstreckte tot het mindere personeel". Met lede ogen ziet Van Meerwijk aan hoe de troepencommandant König bevoegdheden van zijn mensen inperkt. Of ze worden overgeplaatst. Bij zijn directe chef, die op Celebes kantoor houdt, krijgt hij geen gehoor. "Door al deze tegenwerking werd ik zenuwachtig", zal hij later verklaren. Dan raakte hij "wel eens dronken of loste in een driftbui een schot in de lucht".

Vlak voor het handgranaatincident kreeg Van Meerwijk ook nog een zedenzaak aan zijn broek. Hij werd ervan beschuldigd een vrouw uit Thailand te hebben verkracht. Daar blijkt – na onderzoek – geen grond voor te bestaan. Het verbaast hem dat die zaak werd opgeblazen. Want volgens Van Meerwijk was het juist de MID die zich schuldig maakte aan geweld. Gevangenen worden tijdens de verhoren mishandeld: "branden met kruitstaafjes, elektrificeren,

gebogen over een kookplaat waardoor de geslachtsdelen schroeien" en ook worden „tijdens acties gemaakte gevangenen met gespleten bamboe op hun rug afgeranseld in het bijzijn van officieren”.

Dwarskijker

In Batavia wordt Van Meerwijks noodkreet gegrond bevonden. Als in Surabaya, waar hij inmiddels naar toe is overgebracht, door twee artsen wordt vastgesteld dat er aan zijn geestelijke toestand niets mankeert, is de maat voor Batavia vol. "Men probeerde Van Meerwijk als dwarskijker weg te krijgen", noteert de commandant van het MP-korps. Generaal Spoor stemt in met een onderzoek.

Op 9 oktober 1948 landt kapitein Sjoert Kuikenga op het vliegveld van Denpasar. De 35-jarige Amsterdammer is sinds 1935 als beroepsmilitair in Nederlands-Indië, waar hij trouwde met de Nederlands-Indische Alma de Lang. Na de Japanse inval in 1942 was hij als krijgsgevangene geïnterneerd in verschillende kampen op Java. Het kost geen moeite om de boomlange Kuikenga – hij was bijna twee meter – op foto's uit die tijd te herkennen, marcherend aan het hoofd van een troep witgehelmd MP's. Direct na de bevrijding werd hij weer onder de wapenen geroepen, en eind 1946 overgeplaatst naar de militaire politie.

In Denpasar neemt Kuikenga zijn intrek in het koloniale Bali Hotel. Daar ontmoet hij zijn assistent, sergeant William Wijnhamer. De komende drie maanden, tot 20 december 1948, zullen zij tientallen betrokkenen horen in verschillende zaken. Wijnhamer ontfermt zich over het vermoedelijk grootste dossier: de smokkelhandel en corruptie in

Singaradja. Kuikenga houdt zich bezig met verhoren in Denpasar en zaken als verduistering van legermateriaal.

Uit zijn dienstverslagen aan Batavia wordt duidelijk dat hij en zijn assistent in een intimiderend spiegelpaleis zijn beland. Zo meldt Kuikenga dat "de gekste en meest luttele gevallen" op Lombok zeer nauwkeurig werden uitgezocht, terwijl zaken van meerdere betekenis "ogenschijnlijk geheel in de doofpot zijn gestopt".

Overal waar Kuikenga en zijn assistent gaan, worden ze geschaduwd, schrijft hij naar zijn baas. Veel betrokkenen zwijgen uit angst voor het hoofd van de MID, kapitein Treffers. Voor en nadat ze bij Kuikenga verschijnen, moeten ze bij Treffers komen. Het blijft niet bij intimidatie. Op het MID-kantoor in Singaradja wordt iemand doodziek na het drinken van een kop koffie op Wijnhamers kamer. Kuikenga aan Batavia: "Vermoedelijke poging tot vergiftiging van Wijnhamer. Wordt nader onderzocht."

Nederlandse militairen en de plaatselijke bevolking

Toen rechter F. Vermeulen begin 1948 op Bali arriveerde, kreeg hij "al zo'n gevoel van geheimzinnigheid over zich", zegt hij. De president van de krijgsraad in Denpasar is als een van de weinigen zeer open tegen Kuikenga en is niet verbaasd over diens observaties. Ambtenaren probeerden invloed op zijn vonnissen uit te oefenen, de MP werd belemmerd in het uitvoeren

van haar taak en de Staatspolitie (lokale politie) in Singaradja was corrupt. "Ernstige feiten" konden zo ongestraft gepleegd worden, en de MID van Treffers zat daarbij "overal met zijn neus in en maakt het vaak te bont", aldus Vermeulen.

Een voorbeeld is een zedenzaak waarbij zeven minderjarige Balinese meisjes – verdacht van betrokkenheid bij het verzet – aangifte deden van verkrachting door Nederlandse militairen tijdens hun verhoor. Treffers had de zaak aan de MP moeten overdragen voor een officieel politie-onderzoek, maar loste het zelf op door de verdachten een paar weken vast te zetten. Vermeulen lijkt wel begrip te hebben voor justitie, die zaken waarin Nederlandse militairen betrokken waren, leek te zijn "vergeten". Het verzet beging zoveel misdaden – vooral tegen pro-Hollandse Balinezen dat justitie "minder ernstige feiten" uit tijdgebrek terzijde schoof.

Ook was het onmogelijk burgerverdachten zoals politie-beambten "knijp" te zetten: de gevangenen waren overvol. Om die reden was bijvoorbeeld een zaak met 96 verdachte verzetsstrijders in slechts vijf dagen met vele doodstraffen afgedaan, waarbij de beklaagden – "vreemd" genoeg, aldus Vermeulen – niet door een verdediger waren bijgestaan.

Koninkrijkje

Intussen ontdekt Kuikenga's assistent Wijnhamer dat sergeant Van Eyden, afdelingschef van de inlichtingendienst in Singaradja, méér doet dan spionnen runnen en smokkelaars vangen. Hij profiteert ook zelf van de smokkel. Hij is de spin in een web van Chinese handelaren, Balinezen en corrupte politie- en douane-

beambten. Volgens verschillende getuigen zou Van Eyden Noord-Bali als zijn eigen particuliere koninkrijkje bestieren. In beslag genomen goederen, zoals koffie en suiker, werden met grote winst doorverkocht. Zowel binnen als buiten Bali. Inspecteurs van de Staatspolitie kochten koffie, kippen, varkens en eieren voor bodemprijzen op, en verkochten ze buiten Bali, waarbij Nederlandse ambtenaren een oogje toe zouden knippen. Daarnaast getuigden meerdere onderofficieren over sabotage: wapens en munitie werden, als het uitkwam, tegen betaling 'uitgeleend' aan Indonesische verzetsstrijders. Volgens een verhoorde luitenant wist "praktisch iedere ingezetene" dat er „ongelofelijk veel gesmokkeld werd” en waren de politie en de legerleiding daar ook van op de hoogte. Ook Treffers, zijn directe superieur, wist dat „Van Eyden weleens iets te ver ging”, maar “door de (moeilijke) politieke omstandigheden” was een sterke man als Van Eyden daar nu eenmaal nodig.

Van Eyden moet zich onkwetsbaar hebben gevoeld. Op borrels en partijen gaf hij graag hoog op van zijn vergaarde rijkdom. Toch leek het bijna niemand te interesseren hoe hij daaraan gekomen was. Het moet hard zijn aangekomen toen een nieuw aangestelde officier de sergeant zijn macht uiteindelijk ontnam en de opdracht gaf dat Van Eyden naar Nederland terug moest. Een dag na die aanzegging sneuvelde de betreffende officier echter onder zeer vreemde omstandigheden.

Kat-en-muisspel

Om de zaak rond te krijgen moeten Kuikenga en Wijnhamer ook 'burgers', zoals ambtenaren en politie kunnen verhoren. Maar daar loopt het onderzoek vast, want resident Boon, de hoogste

civiele bestuurder op Bali en Lombok, ziet dat niet zitten. Na een kat-en-muisspel tussen Boon en Kuikenga en een aarzelend hoofd van justitie in Batavia die geen verantwoordelijkheid durft te nemen, wordt officier van justitie J. Kruijthof met deze kwestie opgezadeld. Die besluit ten slotte: geen toestemming. Tegelijkertijd probeert de resident Kuikenga via Batavia het werk onmogelijk te maken. In een rechtstreeks aan generaal Spoor gerichte brief maakt Boon ernstige bezwaren tegen het onderzoek.

Het uitdelen van voedsel

“Het is absoluut ontoelaatbaar op grond van allerlei losse geruchten actie te nemen en in het wilde weg personen te horen”, aldus Boon. Het optreden van Kuikenga zou kunnen leiden tot “verwarring en verstoring van lopende politieonderzoeken en het in de wereld helpen van gevaarlijke geruchten die tot gezags-ondermijning leiden”, waarbij de resident zich zorgen maakte over “diverse te goeder naam en faam bekend staande personen” die “een corrupte rol wordt toebedeeld”.

Hoewel Kuikenga de betrokkenheid van het militaire en civiele establishment niet hard krijgt, schrijft hij na drie maanden onderzoek een proces-verbaal. Uit zijn 36 pagina's komt het beeld naar voren van een legerleiding die eigen regels hanteert en onvoldoende toezicht heeft op de troepen “waardoor het mogelijk werd dat goederen uit legerdumps konden worden gehaald, dat personeel deelnam aan smokkel,

zwarte handel, verduistering van distributiegoederen, het buiten hun soldij ontvangen van andere inkomsten, het verkopen van staatsgoederen en het verrichten van diensten niet behorende tot hun functie”.

De inlichtingendienst was daarbij oppermachtig omdat troepen-commandant König “de MID als zijn politieapparaat” beschouwde terwijl de MP van zowel König als Treffers weinig medewerking kreeg in het uitoefenen van haar taak. Ook concludeert Kuikenga dat ambtenaren betrokken zijn bij zwarthandel op Lombok en acht hij het horen van burgers “dringend noodzakelijk” om de zaak in Singaradja rond te krijgen.

Geheime brief

Op 20 december 1948 vliegen Kuikenga en zijn assistent terug naar Batavia. Hoe het afloopt, wordt niet duidelijk uit het opmerkelijke dossier dat Defensie in 2006 aan het Nationaal Archief overdroeg en dat sindsdien openbaar is. Een jaar later maakt Kruijthof korte metten met Kuikenga's bevindingen. In een geheime brief aan justitie in Batavia meldt hij dat Kuikenga zich had gebaseerd op het rapport van een „overspannen sergeant-majoor, die in een zedenzaak verwickeld was” en zich kennelijk uit “eigen moeilijkheden poogde te redden” – de zaak Van Meerwijk en de handgranaat.

Als het echt zo'n bende op Bali en Lombok zou zijn geweest, dan hadden Kuikenga en Wijnhamer „toch stellig een massa belangrijke en concrete feiten” moeten ontdekken, schrijft Kruijthof. Van de ontmaskering van „een groots schandaal” was dan ook volstrekt geen sprake. Sterker nog: de koffiesmokkel – een verwijzing naar de Singaradja-zaak die aan de Staatspolitie was overgedragen

– was inmiddels volledig berecht. Er waren “tweehonderd getuigen gehoord” en “van enige medeplichtigheid van militairen en politie was niets gebleken”, aldus Kruythof. “Alleen tegen een kamponghoofd is naar ik meen een zaak aanhangig gemaakt.”

Wie het hardst naar Batavia schreeuwde, werd blijkbaar het best gehoord, want het onderzoek naar de ‘wantoestanden’ van Kuikenga leidde niet tot een grootscheepse schoonmaak onder de autoriteiten op Bali en Lombok. Inmiddels was het ook al 1949, generaal Spoor was overleden en eind dat jaar erkende Nederland de onafhankelijkheid van Indonesië. Terwijl op Bali hard werd afgerekend met mensen die als spion of tolk met de Nederlanders hadden samen gewerkt, werden verreweg de meeste KNIL-militairen naar Nederland gerepatriëerd. Hoe kon

dit onderzoek zolang onder het stof verdwijnen? “Het was een wilde tijd”, reflecteert een verhoorde luitenant op de chaotische toestanden na de landing op Bali. De aandacht lag bij de bestrijding van het verzet,

niet bij interne aangelegenheden van het leger zelf. Veel ondervraagde militairen vonden dat toen logisch, dat hoort nu eenmaal bij een oorlog. Maar bijna zeventig jaar later is dat een dun excuus om ons te blijven richten op ‘ontsporingen van geweld’ in plaats van op het gewelddadige

karakter en de onderdrukking die inherent waren aan onze vuile oorlog.

Historica Anne-Lot Hoek werkt aan een boek over de dekolonisatie van Bali, dat zowel de Nederlandse als Balinese perspectieven behandelt. Zij wil graag in contact komen met mensen die zelf op Bali hebben verbleven (als militair, burger of in een andere hoedanigheid) gedurende de dekolonisatie (of vlak daarvoor of daarna) en die daarover willen vertellen. Haar e-mail: annelot@annelothoek.com

Dit artikel werd eerder gepubliceerd in NRC Handelsblad. Het is tot stand gekomen met steun van het Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten en het Lira Auteursfonds. Bron: Java Post

De 50 beste Indische van 2015

*Lekker Indonesisch uit eten, waar doe je dat. Net als vorig jaar hebben we de beste Indonesische restaurants van Nederland op een rij gezet. Deze **50 Indonesische restaurants** kregen de hoogste waarderingen van hun gasten. De lijst kent dit jaar een nieuwe nummer 1. Restaurant Bandoeng uit Oost-Soeburg steeg van de tweede naar de eerste plaats.*

1. Bandoeng, Oost-Soeburg
2. Klein Java, Sneek
3. Yogya, Amsterdam
4. Bali Baru, Roosendaal
5. Keraton Damai, Den Haag
6. Seray Bistoriental, Hillegom
7. Kraton Rosbeijer, Leusden
8. Kediri, Almere
9. Sari Jawa, Alphen aan den Rijn
10. Garuda Mas, Hilversum
11. Gembira, Maastricht
12. Mulia, Dordrecht
13. Rasasari, Arnhem
14. Sarang Mas, Gouda
15. Blauw Amsterdam, Amsterdam
16. Rumah Makan Melati Baru, Amersfoort
17. Rumah Dani, Etten-Leur

18. Lestari, Arnhem
19. Mustiara, De Bilt
20. Mooi Zeist, Zeist

21. Warung Yanti, Den Haag
22. Bromo Indah, Amsterdam
23. Restaurant Jun, Amsterdam
24. Srikandi, Den Haag
25. Mekar Sari, Den Haag
26. Anugerah, Rotterdam

27. Warung Baru, Amstelveen
28. Tunjungan, Baarn
29. Anak Blitar, Hoofddorp
30. Didong, Den Haag

31. Eethuis Sajaki, Gouda
32. Sari Manis, Voorburg
33. Flamboyant, Haarlem
34. BungaMas, Leiden
35. Warung Sranang Makmur, Amsterdam
36. Warung Swietie, Amsterdam
37. Klein Java, Breda
38. De Spandershoeve, Hilversum
39. Blauw 070, Den Haag
40. Djadjan, Bergen

41. Djago, Amsterdam
42. Sampoerna, Amsterdam

43. The Raffles, Den Haag
44. Kolintang, Utrecht
45. Surabaya, Heerlen

46. Pondok Makan Yati,
Oosterhout
47. Zuid, Hoorn

48. Warung Ventje, Rotterdam
49. Sari Citra, Amsterdam
50. SeleraKu, Den Haag

*Een avond even geen zin om te koken? Trek in een snelle Indische of Indonesische hap? In de Indische en Indonesische toko's en afhaalrestaurants heb je vaak voor een goede prijs heerlijk eten. We hebben de beste **50 Indische toko's** en afhaalrestaurants voor je op een rij gezet.*

1. Toko Si Pentje, Den Haag
2. Toko Pandora, Hoofddorp
3. Toko Menteng, Voorburg
4. Gembira, Maastricht
5. Toko Sawa Indonesian Food,
Den Haag
6. Toko Semarang, Groningen
7. Traiteur Indo Jaya, Amsterdam
8. Bamboe, Tilburg
9. Toko Singapura, Dordrecht
10. Toko Heezen, Rotterdam

11. Pasar Makan, Rijswijk
12. Toko Tropical, Vlaardingen
13. Toko Gembira, Haarlem
14. Pondok Java, Weesp
15. Toko Cendana, Den Haag
16. Ed's Catering, Amsterdam
17. Toko Patja, Heerlen
18. Toko Pandan, Uithoorn
19. Toko Bagoes, Doetinchem
20. Santai Indofood & Take-out,
Utrecht

21. Indonesisch Afhaalcentrum
Batavia, Mijdrecht
22. Toko Frederik, Den Haag
23. BioToko, Zutphen
24. Toko Toet, Den Haag
25. Toko Madjoe, Amstelveen
26. Toko Jeanny, Rotterdam
27. Istana, Den Haag
28. Poetri Ajoe, Den Haag
29. Sari Djayja, Amersfoort
30. Toko Semarang, Zeist

31. Menuet, Leidschendam
32. Toko Anda, Steenwijk
33. Toko Asli Indonesia, Den Haag
34. Tjin's Toko, Amsterdam
35. Toko Sil, Hoofddorp

36. Depot Podjok, Den Haag
37. Rice & Spice, Amsterdam
38. Toko Eddo, Voorburg
39. Toko Ikan Mas, Amsterdam
40. Soeboer, Den Haag

41. Toko Tjin, Amersfoort
42. Iboe Tjilik, Leiden
43. Toko Dapur Ibu, Voorburg
44. Indonesisch Restaurant Toko
FR Kotta, Rijswijk
45. Toko Manisan, Amstelveen
46. Sarinah, Den Haag
47. Toko Mini, Leiden
48. Jakarta Going, Valkenburg
49. Toko Mitra, Utrecht
50. Toko Senang Hati, Maastricht

*Deze lijsten werden samengesteld door **Indoweb**, aan de hand van klantenwaarderingen.*

(advertentie)

Reparatie van iPhone, iPad en nu ook android. Klik [hier](http://www.borca-online.nl/iphone-en-ipad-reparatie) voor de aanbieding
<http://www.borca-online.nl/iphone-en-ipad-reparatie>

Borca **Online**
Computer **Service**
Weimarstraat 39
2562 GP Den Haag
070-364 2806
www.borca-online.nl

Première “Kruit”

muziektheatervoorstelling

“Kruit” is het onderbelichte verhaal uit de gedeelde geschiedenis van Nederland en de Molukken. Het betreft de Molukse opstand in 1817, geleid door de Molukse volksheld Pattimura. Bij deze opstand werd het gezin van de Nederlandse resident Van den Bergh op gruwelijke wijze vermoord. De enige overlevende van deze moord was de kleine Jean Lubbert. Deze Jean Lubbert voegde toen hij 63 werd de naam “Van Saparoea” toe aan zijn naam Van den Bergh. Dit gebaar en de roman van de Nederlandse schrijver Johan Fabricius over het leven van deze jongen vormen de inspiratiebronnen voor het muziekspektakel “Kruit”.

Over de inhoud

Het is 16 mei 1817. Honderden goed bewapende opstandelingen onder leiding van de Molukse volksheld Pattimura bestormen het Nederlandse dorp Duurstede op het eiland Saparoea, waar de resident Van Den Bergh met zijn gezin bescherming heeft gezocht. De rebellen slachten op gruwelijke wijze iedereen af. Alleen de zesjarige zoon van de resident, Jean Lubbert, overleeft de nachtmerrie. “Kruit” begint ruim na de moord op het gezin van de resident. Jean Lubbert is dan al een volwassen man en keert terug naar de plek waar het drama zich afspeelde. Daar ontmoet hij Pattimura, de vrouw Maria die hem het leven redde, Martha Christina die aan de basis stond van de opstand en ook Rissakotta die getuige was van de aanval op het fort. De personages belichten ieder vanuit hun eigen perspectief wat er op die bewuste dag gebeurd is. Bekentenissen, verklaringen en verwijten volgen elkaar op. Het verleden wordt uiteen gerafeld. Is er nog verzoeking mogelijk?

Het gedeelde verleden van Nederland en haar vroegere koloniën speelt regelmatig een rol in de actualiteit. Onbegrip en boosheid zijn vaak onderdeel van verhitte discussies, terwijl echte kennis over het verleden vaak ontbreekt. “Kruit” legt een voor velen onbekende geschiedenis bloot en maakt duidelijk waar de onvrede met de koloniale overheersers vandaan kwam: de meedogenloze jacht op specerijen, vooral op kruidnagel, dat het zwarte goud genoemd werd.

De belangrijkste bron voor “Kruit” is de roman *“De schreeuw van de witte kakatoe”* van Johan Fabricius (ook de schrijver van *“De scheepsjongens van Bontekoe”*). “Kruit” is een heel bijzondere muziektheatervoorstelling, waarbij het specifieke gebruik van de Molukse traditionele rituele zang en Tifa-Totobuang klanken, moderne klassieke muziek en hedendaagse westerse populaire muziek muziek samenkomen. Dit is in de Nederlandse muziektheaterwereld een unicum.

De regie is in handen van Anis de Jong, de tekst is van Frank den Os, zang: Jula Lo’ko. Verdere vertolking: Alex Lekatompessy, Nel Lekatompessy, Matthias Maat, François Pical. De muziek is van Rudy Tuhusula en Alain Eskinasi. “Kruit” wordt gebracht door het muziektheater van Stichting DeltaDua. Deze stichting zet zich in om de artistieke uitwisseling op muziektheatergebied tussen Nederland en Indonesië en in

het bijzonder de Molukken te versterken.

Toelichtingen

Regisseur Anis de Jong: “Wat mij vooral intrigeerde was dat de echte Jean Lubbert in zijn manuscript beweert dat hij niets meer weet van de moord op zijn familie, zijn leven in de kampong en de verzorging door de vrouw Maria. Wel weet hij gedetailleerd zijn belevenissen na aankomst in Soerabaja en de bootreis naar Nederland te beschrijven. Des te verwonderlijker is zijn verzoek om “Van Saparua” aan zijn naam toe te voegen. Hierdoor is zijn familie tot op de dag van vandaag verbonden met het drama van 1817”.

Tekstschrijver Frank den Os: “Mijn moeder is geboren op Ambon. Toen zij in 1948 naar Nederland kwam, was er nauwelijks oor voor de oorlogsverhalen uit Nederlands-Indië. Dat fascineert mij juist: ons koloniale verleden behoort amper tot het collectieve geheugen. Hoewel de Pattimura-opstand in de Molukken jaarlijks wordt herdacht en gevierd, kennen de Nederlanders hun eigen geschiedenis niet. Dat is niet alleen jammer, maar kan onbedoeld ook grote culturele spanningen veroorzaken”.

De première is 28 februari 2015 in het Zaantheater in Zaandam. Voor meer informatie over “Kruit”, zie de website: www.deltadua.nl of wordt vriend van de Facebook-pagina van DeltaDua: www.facebook.com/stichtingdeltadua. Voor de speellijst, raadpleeg: <http://www.deltadua.nl/evenementen-2/speellijst-kruit/>

Wie wint dit keer de Gouden Buffel 2014?

Eind 2014 vroeg de redactie van Java Post aan haar lezers om personen te nomineren voor de Gouden Buffel 2014: de speciale Java Postprijs voor degene die dit jaar de geschiedenis van Nederlands-Indië het meest onder de aandacht heeft gebracht van het grote publiek. Dankzij de vele reacties, via de Java Post alsook rechtstreeks aan de redactie, is de Java Post tot de volgende selectie van de gegadigden gekomen. In alfabetische volgorde:

Jacques Zeno Brijl

Luitenant-kolonel b.d. Koninklijke Landmacht die ondanks zijn gevorderde leeftijd (hij is van 1927!) zonder rusten doorgaat met zijn missie: het voordragen van ex-militairen voor onderscheidingen. Dankzij hem werden dit jaar weer verschillende personen postuum onderscheiden. In juni werd hij zelf door minister Hennis onderscheiden met het Ereteken voor Verdienste.

Herman Bussemaker

De historicus Herman Bussemaker, nu bijna 80 jaar oud, heeft met zijn boeken "Bersiap. Opstand in het paradijs. De Bersiap-periode op Java en Sumatra 1945-1946"

en "Indisch Verdriet. Strijd om erkenning" en zijn verspreide artikelen en tal van voordrachten aandacht gevraagd en gekregen voor in Nederland halfvergeten hoofdstukken uit de geschiedenis van ons koninkrijk.

Griselda Molemans

De schrijfster en journaliste Molemans publiceerde dit voorjaar 'Opgevangen in andijvielucht', haar lang tevoren aangekondigde studie naar de opvang van de Indische Nederlanders in contract-pensions. Voor vele lezers was de herkenning groot. Over de eveneens door haar beschreven claims aan de Nederlandse overheid heerst nog heel veel onduidelijkheid. Krijgen deze in 2015 een vervolg?

Marjolein van Pagee

Nieuwsgierig geworden door de foto's en documenten van haar grootvader, een dienstplichtig marinier gelegerd in Soerabaja in 1947, startte fotografe Van Pagee een zoektocht. Deze leidde inmiddels tot enkele bezoeken aan Indonesië, een fototentoonstelling, vele interviews en redactionele betrokkenheid bij een grote Indonesische documentaire. Van Pagee slaat bruggen tussen Nederland en Indonesië

Pamela Pattynama

Bijzonder hoogleraar koloniale en postkoloniale literatuur- en cultuurgeschiedenis Pattynama nam vorig jaar afscheid van de universiteit van Amsterdam. Haar eigen afscheidscadeau aan het publiek werd dit jaar gepubliceerd: 'Bitterzoet Indië', een overzicht van de culturele beeldtaal van Indisch Nederland. Herinneringen en nostalgie in literatuur, foto's en films.

Liesbeth Zegveld

Advocate Liesbeth Zegveld heeft een droom waarin minister-president Rutte verantwoording aflegt voor Nederlands optreden in de periode 1945-1949. Om hem zo ver te krijgen geeft ze juridische bijstand aan Indië-weigeraars, slachtoffers van het Nederlandse optreden in Celebes, en families van de gedode treinkapers. Ook in 2014 was zij regelmatig in het nieuws. Wordt haar droom ooit werkelijkheid?

Peter van Zonneveld

Van Zonneveld is de motor achter de werkgroep Indische Letteren die elk kwartaal via een tijdschrift de literatuur van Indië aan de vergetelheid ontrukkt. De werkgroep verzorgt elk kwartaal een bijeenkomst met lezingen die druk bezocht worden door Indische Nederlanders. Hoogtepunt is de jaarlijkse kumpulan in Bronbeek: een hele zondag mooie lezingen, lekker eten en bijpraten met oude en nieuwe bekenden.

Java Post gunt iedereen een prijs, maar slechts één van deze personen kan de winnaar worden van de Gouden Buffel 2014. Helaas is het budget van Java Post ontoereikend voor het vervaardigen en uitreiken van een Zilveren- en een Bronzen Buffel. Inmiddels is dezelfde jury als vorig jaar bereid gevonden zich te buigen over de vraag wie dit jaar de Gouden Buffel toekomt. Naast de prijswinnaar van het eerste jaar, prof. dr. Gert Oostindie, zijn het dr. Jan Somers en Bert Immerzeel, hoofdredacteur van de Java Post, die zich zullen gaan beraden. Het wordt ongetwijfeld erg spannend. Publieksreacties zijn natuurlijk altijd welkom. Stuur uw reacties dan aan: <http://javapost.nl/2014/12/31/wie-wint-de-gouden-buffel-dit-jaar-2/>

N I C C
Magazine

Al bijna 8000 abonnees

Collectie Tropeninstituut uit elkaar gerukt

Door: Laura Heerlien

De voormalig directeur van de beroemde bibliotheek van het Koninklijk Instituut voor de Tropen en schrijver Hans van Hartevelt begrijpt er nog steeds helemaal niets van. Waarom heeft de Nederlandse overheid zo'n belangrijke bibliotheek laten sluiten. Als diverse instellingen in Nederland en de Bibliotheca Alexandrina niet waren opgestaan. Waren honderdduizenden van na 1950 waarschijnlijk zonder pardon door de shredder gegaan. "Dit mag nooit, nooit meer gebeuren!"

De bibliotheek van het KIT was meer dan 250 jaar oud en een van de grootste ter wereld met een unieke gespecialiseerde collectie. "We hebben hemel en aarde bewogen, en ook de Tweede Kamerleden, om dat malle besluit terug te draaien. Even riep de minister van OCW op televisie dat het Rijk de gehele collectie over zou nemen en alle werken gered waren. Ik voelde al aankomen dat er iets niet klopte en inderdaad: het 'was een verspreking'. De pre-koloniale erfgoedcollectie tot 1950 en de volledige kaartencollectie werden overgenomen door de Universiteit van Leiden, maar de rest (negentig procent van het totaal) werd vogelvrij verklaard".

Het was een verwarrende tijd voor de directeur en zijn personeel. "En het was zo ontzettend dubbel: de overheid zei dat we moesten sluiten, maar tegelijkertijd werd ook om een businessplan gevraagd. Ik heb meerdere plannen geschreven, waaruit bleek dat we het prima zouden redden in bijvoorbeeld een goedkoper gebouw. Ik had al zo'n gebouw

gevonden, in Alblasserdam, een geklimatiseerd gebouw om de collectie tijdelijk op te slaan".

Zinloos

Maar het bleek allemaal zinloos. Hoewel Van Hartevelt steeds bleef hopen dat het uiteindelijk toch goed zou komen. "Ook omdat je je eigenlijk niet kunt voorstellen dat het niét goed komt. Kijk, ik heb best alle begrip: de minister moet bezuinigen: managers, toezicht-houders, ambtenaren: ze zaten allemaal tussen twee vuren. Maar het was niet nodig geweest, dat het het zure aan dit verhaal. We hadden alleen wat tijd nodig om op eigen benen te kunnen staan en die tijd werd ons gewoon niet gegeven".

Van Hartevelt is vervolgens het hele land door gegaan om de collectie onder te brengen. "Ik liep te leuren als op een viskar. En met succes, want de goede wil en bezorgdheid van veel andere instellingen was groot. Zij wisten de collectie wél op zijn waarde te schatten. Het Kennis- en Documentatiecentrum Medische Geschiedenis in Urk nam de gehele medische collectie over. Het prekoloniale deel ging naar Leiden. Het NIOD nam delen over, evenals het Vredespaleis. Zo ook wilden het Rijksmuseum, het AfriKacentrum en een aantal

andere instellingen delen van ons overnemen. Andere delen zijn de grens overgegaan, onder andere naar Indonesië, Suriname, de Nederlandse Antillen. Zelfs het Goethe-Instituut in Frankfurt heeft delen overgenomen, en Egypte.

Eind goed al goed...? In het geheel niet, vindt Hartevelt. "De collectie is nu verspreid over bijna de gehele wereld. Voor boek 'zus' moet je naar Frankfurt, voor kaart 'zo' weer naar Leiden en ga zo maar door. Een hoogleraar, die voor zijn werk regelmatig diverse boeken moet raadplegen, was met zijn vakgroep altijd te vinden in onze bibliotheek. Maar de situatie zoals die nu is, vindt hij rampzalig en kost de Universiteit en dus de belastingbetaler nu veel meer geld aan reiskosten. Een unieke collectie is uit elkaar getrokken, alsof het nooit iets waard is geweest. Laatst hoopte iemand van ons nog een bepaald boek te kunnen lenen. Vlieg maar naar Egypte, zei ik, want daar ligt het"

Bron: *Haarlems Dagblad*.

N I C C
Magazine

**Maandelijks GRATIS aan
7800 abonnees**

**Waardeert u ons werk?
Steunt u ons dan met een**

donatie

IBAN: NL39 RABO 0129 2168 36

t.n.v. N.I.C.C. te Den Haag

Indo Rock ons cultureel paradepaardje? (12) door: Albert van Prehn

Toen ik gitaar leerde spelen in het pension waren er al een aantal vergevorderde en ik keek als beginnende gitarist altijd tegen die jago's (geweldenaren) op en hoopte, dat ik het ooit eens zover zou brengen dat ik die nummers die die jago's zo moeiteloos speelden ook zou kunnen spelen.

Het pensionleven was er een van de verassing van de dag, want iedere dag was er wel iets anders aan de hand, en dat kon ook niet anders zijn want we hadden zo'n 6 gezinnen met hun aantallen van gemiddeld 6 in zes kamers, daarbij moest er gebruik gemaakt worden van een keuken met een twee pits gasstel een douche en twee toiletten. Jaja, kassa voor de pensionhouder die zijn herenhuys met 9 ruimtes aan de opvang ter beschikking had gesteld. Zelf woonde hij met zijn gezin op de beneden verdieping/begane grond en had zelf veel ruimte.

Wij moesten onszelf maar redden en met zovele mensen op zo'n kleine ruimte had je veel frustraties, dus iedere dag was er een van verrassingen. Je ging naar school en maakte jouw huiswerk in de ruimte waar je als gezin de beschikking over had en in jouw vrije tijd had je gelukkig een grote tuin om het gebouw heen waar je kon voetballen, spelen of zo maar lekker wandelen.

In die zelfde tuin kwamen wij elkaar tegen met onze akoestische Egmond gitaren, hoge actie van de snaren een onzuivere tuning en het geluid was net alsof je met elastiekjes op een sigaren doosje speelde. Ach, wisten wij veel, de jago's hadden al betere instrumenten en als het hun behaagde, jaja, dan mocht je heel even op hun gitaar spelen en Boy oh boy wat speelde dat lekker. De nummers die je ging spelen waren

natuurlijk de covers die je hoorde via de diverse kleine geluidsinstallaties van de diverse gezinnen via hun toenmalige krakende platenspelers.

Het leven in het pension had een voordeel, ieder gezin had zo zijn voorkeur voor een genre en dus gebeurde het dat je diverse muziekstromingen had waar je de muziek van uit kon putten. Ik had vele rock and roll nummers, maar ook country en natuurlijk de jazzy muziek van onze ouderen. Waar ik mee begon met instrumentals waren The Shadows, The Stringalongs, The Fire Balls en natuurlijk The Ventures die mij persoonlijk meer aanspraken vanwege de bekendheid van hun sound toen ik nog in Indonesië woonde.

Ik begon dus al heel snel platen te verzamelen van die band, maar ook van de andere genoemde. The Ventures waren wat te moeilijk voor een beginnende dus begon ik met het nummer van The Shadows, Apache, dat hoorde ik toen ik amper een maand in Nederland was en kleren ging kopen bij C&A in Arnhem met mijn ouders en tante die al langer in Nederland woonde. Het kwam uit de speakers van de winkel en ik vond het een heftig nummertje wat in mijn geheugen bleef klinken.

Ach, iedereen weet hoe het ging, we verlieten de school na de eindexamens, maar in die tussentijd kregen jouw ouders een

huis en dus vormde jouw wereldje zich opnieuw naar de nieuwe situatie. Je leerde andere vrienden kennen en vriendinnen, maar jouw oude pension maatjes bleven komen in de weekenden en zo had je toch een bandje ongeregeld bij elkaar. Ik ging The Ventures kant op en de instrumentals speelde je zo goed mogelijk na. Ik had ook veel materialen om van te leren, de diverse LP's die ik had waren mijn lesmaterialen.

Van The Ventures leerde ik wie de solist was, de bassist, in den beginne Nokie Edwards, slaggitaar Don Wilson en solist toen Bob Bogle. Later werden de rollen tussen Nokie Edwards en Bob Bogle omgedraaid omdat Nokie een betere gitarist was. Hij werd mijn voorbeeld, ook toen ik in Duitsland ging spelen, bleef ik gefocust op zijn stijl.

Enfin, de tijd verstrijkt, de muziek werd anders, je ging de kant op van de harde Britse jongens met hun scheur gitaren en dat ging toen verder en uiteindelijk werd je een flower power jongen met anti burgerlijke maatschappij ideeën. Uiteindelijk moet je in dienst en na het verlaten ging je nog terug, maar in de 22 maanden was de muziek scene inmiddels de disco scene geworden. Terug in Nederland ging je werken en carrière maken en daarbij ook nog in een succesvolle top 40 band spelen totdat je je te oud voelde om voor jongeren te spelen en besluit om terug te gaan naar de roots, The Ventures.

Het was 2001 en ik kreeg het bericht van een gitarist Nokie Edwards geheten dat hij naar Nederland wilde komen en mijn band mocht hem begeleiden, later werd hij uitgenodigd door enkele andere Europese landen, en ook daar ging mijn band mee als zijn vaste begeleidingsgroep. Wow,

daar sta je ineens, nu komt het erop aan, Nokie mijn Idool begeleiden.

Nou we hadden een jaar om ons voor te bereiden en in dat jaar hebben wij ons blauw ge oefend met Ventures nummers, we lieten er geen gras over groeien en name bijna alles door wat The Ventures betreft. Dan komt de dag dat je de man van Schiphol moest ophalen. Nieuwsgierig naar hem keken wij onze ogen uit naar een beeld van de hoes van de platen, en verrassend was het dat er een man aankwam die er helemaal niet op leek. Hij was ouder geworden, stom natuurlijk, maar je kent dat wel, nerveus en dan wordt je kortzichtig.

De eerst oefen sessie in een oefenruimte stonden wij klaar, van zo kom nu maar op, we weten het allemaal. Niks, hoor. Mijnheer ging zitten en deelde een ieder van ons een paar papiertjes uit met een akkoorden schema en sloeg zijn gitaar enkele keren aan om het tempo en ritme aan te geven. Ach en wee, de man speelde helemaal geen bekende Ventures nummers maar muziek a la Chet Atkins, hij was een echte country picker, daar ga je dan. Gelukkig was de ploeg heel flexibel en kon gelukkig zo van blad spelen dus dat was onze redding.

Bij ieder optreden werden wij ca. een kwartier voor het optreden in het hotelkamer bijeengeroepen waar wij toen in het buitenland logeerden en mijnheer gaf ons weer een aantal nummers op die op schrift staan. Gaf het ritme aan per nummer en verwachtte dan dat het klakkeloos ging op de

bühne. Nou dat ging gelukkig ook klakkeloos, alleen kon je niet helemaal vrij spelen want je was gefocust op het papiertje wat je op de grond op de Bühne voor je had. Ik heb veel van de man geleerd, ook de tijd dat hij tussen de optredens door bij mij thuis was, niet alleen zijn techniek, maar ook hoe zijn leven eruit zag.

Nokie komt uit een groot Amerikaans gezin, waarvan de vader blank was en de moeder een Cherokee vrouw. Het gezin woonde op een stuk grond en zijn vader speelde zoals zovele Amerikaanse farmers, diverse instrumenten. Op een dag kwamen blanken aangereden en beschoten het huis, zodat het gezin moest vluchten; alles achterlatend. Nokie zelf heeft hier wel wat van overgehouden want het wantrouwen tegen de blanke bevolking was nog aanwezig in hem. Hij vertelde over zijn tijd dat hij met de Cherokees in de buitenlucht leefde en zo heel veel van de natuur had genoten en geleerd. Het leken wel de indianen verhalen van Old Shatterhand en Winnetou, maar dit is een directe afstammeling ervan.

Ik heb het nooit geweten noch vermoed en eigenlijk was hij net als ik een halfbloed en indirect uit van Aziatische met blank gemixte afkomst want de indianen zijn afstammelingen van Aziaten. Hoe vreemd is het in het leven, wat kan het toch raar lopen, zo ben je een jongen met een idool, speelt zijn muziek en zo sta je met hem te spelen in diverse Europese landen.

Wat ik van hem heb geleerd is dat je gewoon moet doen, ook al ben je nog zo beroemd. Nokie zelf was een bescheiden eenvoudige man. Je zult bij hem geen grootdoenerij bemerken, geen kapsones en waar hij voor gaat is zijn muziek. Dat lieve mensen is voor mij nummer een; wereldberoemd en toch gewoon, dat is een teken van grootheid. Ik vind dat in ons circuit van muzikanten velen dat voorbeeld zouden moeten aannemen, het duidt op een innerlijke rust en de zelf-verzekerdheid zodat je als muzikant geen last van bewijs-zucht hebt, wat eerder een teken van onzekerheid is.

Je leert veel van de Amerikaanse wijze van muziek maken als je ooit met een van hun het podium deelt, niet alleen qua techniek maar meer zoals je moet zijn als muzikant, gitarist of what ever may be. Gewoon jezelf zoals je bent en nooit beter willen zijn dan een ander, dat lieve mensen is een teken van zwakte. Ik ben zo gelukkig en voel me gezegend dat ik dit mocht meemaken.

Music is our first love and it will be our last. En de rest eromheen? Ach.....

Wel eens gedacht aan adverteren in NICC Magazine?
Uw product of dienst wordt door minstens 100.000 mensen gezien
Vraag vrijblijvend onze gunstige advertentietarieven aan!
info@indisch-centrum-den Haag.nl

Korte berichten

Herdenking Slag in de Javazee op locatie

Op vrijdag 27 februari 2015 zal voor de vierde keer de Slag in de Javazee herdacht worden op de locatie 06°00'Z.B./112°05'O.L. De organisatie is al druk bezig met de voorbereidingen en heeft de redactie van NICC Magazine benaderd om hieraan aandacht te

schenken, hetgeen wij met alle plezier doen. Op 26 februari reist men vanaf Jakarta (of Bandung) naar Surabaya. Op 27 februari vaart men vanaf Surabaya via Pulau Bawean naar de zeelocatie voor de herdenking en het in zee laten van bloemstukken. Op 28 februari volgt dan een bezoek aan het Karel Doorman monument op het Marine Ereveld "Kembang-Kuning" en daarna de terugreis naar Jakarta. Uw bijdrage hierin, inclusief reiskosten, maaltijden, 2 overnachtingen, en de DVD is vrijwillig. Indien u zelf niet aanwezig kunt zijn, bestaat de mogelijkheid om de VON (Vereniging van Overlevenden en Nabestaanden van "De slag in de Javazee 1942 c.a.") dit voor u te laten doen. Zij zorgen dan voor uw bloemenstrooiing met uw naam en die van uw omgekomen familielid erop op de zeelocatie. De foto hiervan en de DVD van deze 4^e Herdenking zullen u worden toegezonden. Uw bijdrage hierin bedraagt € 25,00. Wilt u deze bijzondere Herdenkingsceremonie bijwonen, schrijft u zich

dan zo spoedig mogelijk in via e-mail: joopnahuysen@ing-rail.com. Meer inlichtingen: 06-618474797.

Met CHARD mee naar Spanje

Van maandag 7 t/m woensdag 16 september 2015 kunt u mee met een 10-daagse reis naar Malgrat de Mar in Spanje aan de Costa del Maresme. U verblijft in Hotel Papi op basis van vol pension. U reist dan mee met de topband Chard (waar onze vaste columnist Albert van Prehn in speelt), waarmee u zich in geen beter gezelschap kunt wensen waar het om de drie Kumpulans gaat die u samen met Chard kunt meemaken. Alle kamers zijn voorzien van TV, telefoon, kluisje (te huur), airco, balkon met zitje en een badkamer met bad/douche en toilet. Het hotel heeft een royaal buitenzwembad en een jacuzzi. Er is een doorlopend buffet met slow cooking gerechten. Het hotel ligt

op 200 m. van het strand en scoort hoog in de recensies. De reissom bedraagt € 364,00, incl. de busreis per royal class en toeristenbelasting. Toeslag voor een eenpersoonskamer is € 95,00. Versnaperingen, drankjes en de reis-/annuleringsverzekering zijn niet bij de prijs inbegrepen. Indien u vóór 15 februari boekt, geldt een vroegboekkorting van € 30,00. Bij aanmelding is een aanbetaling van € 100,00 verschuldigd. Wilt u deze reis meemaken, meldt u

zich dan aan of vraag nadere inlichtingen bij de heer G.Wouda, 06-29505672, of via e-mailadres: gwouda@upcmail.nl.

Nelly de Vos stopt bij Indisch4ever

Wie kent haar niet.... Iedereen die op Pasars en andere Indische evenementen komt, kent deze blondgelokte medewerkster van Indisch4ever, meestal behangen met twee camera's en een schoudertas met daarin nog wat extra objectieven en dergelijke.

10 jaar Indisch4ever met het duo Boeroeng en Nelly.

Samen met Boeroeng (Henk Verbaarschot) vormde ze een onafscheidelijk duo, die via het veelbezochte weblog Indisch4ever tal van Indische zaken onder de aandacht bracht. In 2013 won het duo nog de Gouden Buffel voor hun enorme inzet voor de Indische gemeenschap. Nu, na 10 jaar hangt Nelly de laptop aan de wilgen, tenminste wat Indisch4ever betreft. Zij zegt zelf over de afgelopen 10 jaar: "Elke dag vonden Boeroeng en ik veel interessant nieuws, leuke of smakelijke zaken, wetenswaardigheden om op het weblog te delen. Ik hoef niemand uit te leggen, dat dit vaak een enorme klus was en soms zelfs een heidens karwei. Vooral ook omdat je voor de berichtgeving het hele land afreisde om verslag te doen van

pasars, kumpulans, lezingen, herdenkingen en tal van andere evenementen om er foto/film-verslag van te doen. Ik heb het al die jaren met enorm veel plezier gedaan, vaak met de nodige steun van man en dochters. Ik heb ontelbare leuke mensen ontmoet en een uitgebreide vriendenkring kunnen opbouwen. Maar het vergt heel veel energie en de laatste paar jaar ben ik al min of meer aan het afbouwen geweest. Nu is het moment gekomen om er echt een punt achter te zetten. Hoewel, ik denk dat de lezers af en toe nog wel een blogbijdrage van mij kunnen verwachten, maar dan als gastblogger, want ik ben en blijf een Indo. Die knop gaat nooit uit. Als ik ergens ben en ik ruik de geuren van trassi, dan gaan alle bellen weer rinkelen. Ik dank bij deze mijn goede vriend en collega Boeroeng en wens hem alle kracht, gezondheid, eijsheden en inspiratie toe bij het voortzetten van ons mooie Blog Indisch4ever". De redactie van NICC Magazine wil hierbij Nelly ook bedanken voor alles wat ze voor de Indische gemeenschap betekent heeft. En Nelly, als je er zin in hebt, willen wij ons ook graag aanbevelen houden voor jouw foto's en pennevruchten zo af en toe.

Monument Oud-Indië-gangers verwaarloosd

De Vereniging Oud Militairen Indië- en Nieuw-Guineagangers is hevig verontwaardigd over de verwaarlozing van het monument

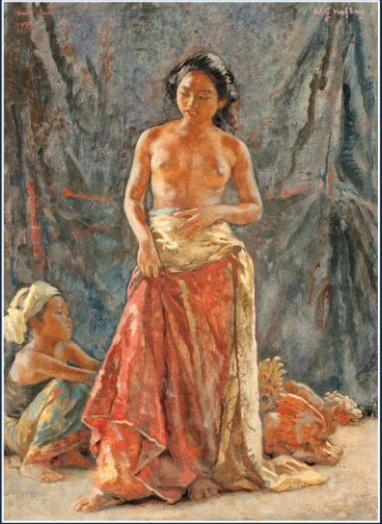
voor gesneuvelde militairen in Indië aan de Verhuellweg in Den Haag. Honden plassen er tegen aan en bloemen worden weggenomen. De Haagse partij "Groep de Mos" raadslid Lex Kraft van Ermel deelt die mening: "Oud Indiëstrijders verdienen meer respect in de stad van Vrede en Recht". Kraft van Ermel, zelf oud-militair begrijpt de boosheid: "We maken ons terecht zorgen om groen en bomen. Lasten we in onze stad van Vrede en Recht met een paar simpele maatregelen het monument in de Scheveningse Bosjes beschermen en daarmee ook onze geschiedenis. Den Haag is de "Weduwe van Indië"; Sinds de sluiting van Het Indisch Huis in 2006 heeft de Indische gemeenschap toch al geen eigen ontmoetingsplaats meer en als we nu ook nog de Indische monumenten gaan verwaarlozen, zijn we echt op een hellend vlak aangeland". Kraft van Ermel wil dat de Gemeente in overleg treedt met de VOMI om voorzieningen aan te brengen om het monument de status te geven die het verdient. Het monument bestaat uit een langwerpige donkergrijze gepolijste muur van natuursteen. De gedenkmuur is 8 meter lang, 1 meter hoog en 10 centimeter dik.

Op de muur zijn op alfabetische volgorde de namen van alle in het voormalig Nederlands-Indië gesneuvelde Haagse militairen verticaal ingegraveerd. Voor de namen staat de tekst: "Op welke grond werden ze gelegd in vreemde aarde" "Atas dasara pa meraka dikebumikan di tanah asing".

ZEEUWS VEILINGHUIS

GEVRAAGD:
INDISCHE SCHILDERIEN

W. G. Hofker (1902-1981)
Hamerprijs: € 600.000,-

Herengracht 74, 4331 PX Middelburg
Tel. 0118 - 650 680
WWW.ZEEUWSVEILINGHUIS.NL

(advertentie)

zoekt donateurs

Het **Indisch Platform** behartigt de belangen van de Indische gemeenschap bij de Nederlandse overheid.

Stichting Het **Indisch Platform** - Postbus 85564 - 2508 CG Den Haag

www.indischplatform.nl

info@indischplatform.nl

Het **Indisch Platform** heeft de ANBI-status en dus is uw donatie een aftrekpost bij uw belastingaangifte

Recept van de maand

Roedjak

Indische vruchtensalade. Een lekker pittig bijgerecht, voor bij de rijsttafel, dus geen toetje.

Ingrediënten:

1/3 komkommer, blikje ananas-stukjes, blikje lychees, 1 zure appel, 1 mango of perzik, 1 sinaasappel of 2 mandarijntjes, een nog niet rijpe peer en een nog niet rijpe banaan, 1 el. citroensap.

Voor de saus: 1 schijf of twee volle el. goela djawa (palmsuiker, bruine suiker mag ook), 1 el. sambal oelek, 2 el. tamarinde, het sap uit de blikjes vruchten, klein stukje trassi, snufje zout.

Bereiding:

Maak de vruchten schoon (appel,

peer en komkommer hoeven niet geschild te worden, wel goed

wassen) en snijd ze in blokjes. Snijd de komkommer in de lengte in vieren en haal de kern eruit (die maakt het gerecht veel te nat). Laat de blikvruchten heel goed uitlekken en vang het sap op voor de saus. Meng alle vruchten met het citroensap goed in een schaal. Hak de goela djawa in stukjes of

doe de palmsuiker cq. bruine suiker in een steelpan, samen met de sambal oelek, tamarinde, trassi en zout en doe vervolgens enkele lepels van het opgevangen sap uit de blikjes vruchten erbij. Verwarm dit op laag vuur, maar laat het niet koken. Roer regelmatig tot alles is opgelost. Als u vindt dat de saus te dik is, nog iets sap erbij. Maar pas op, want uit de vruchten komt ook nog vocht vrij. Voeg nu de saus bij de vruchten en meng goed door elkaar. Laat alles afkoelen en serveer bij uw rijsttafel.

Petitie 'Unbroken'

De Amerikaanse actrice Angelina Jolie kondigde eind vorig jaar aan te zullen stoppen met acteren. Ze is echter al een tijdje actief als filmproducent. 'Unbroken' is de derde film die ze zelf regisseerde. De film gaat over Louis Zamperini, een Italiaanse Amerikaan, die op zijn negentiende jaar meedeed aan de Olympische Spelen van Berlijn in 1936. De Spelen waarin Jesse Owens schitterde met zijn legendarische overwinning, die zich daarmee de woede van Hitler op de hals haalde.

Zamperini ging tijdens de Tweede Wereldoorlog in dienst bij de Amerikaanse Luchtmacht. Tijdens een van de bombardementsvluchten crasht zijn vliegtuig, dobberde hij 47 dagen op zee en belandt uiteindelijk in een Japans krijgsgevangenenkamp. De film opent sterk met een luchtduel, waarbij Zamperini's vliegtuig wordt aangevallen door door de Japanse gevechtjagers. Het is verder niet zo'n bijster flitsende

film, die bovendien in totaal slechts 137 minuten duurt.

Een gegeven moment wordt de film zelfs een beetje theatraal wanneer Zamperini een houten balk optilt om zo zijn superieure mannelijkheid te bewijzen tegenover een sadistische Japanse

kampcommandant. Deze en nog meer scènes, die de Japanners op de hak nemen, is in Japan in het verkeerde keelgat geschoten. De Japanse nationalistena noemen Jolie zelfs een racist en ze eisen

dat zij Japan nooit meer mag betreden. Haar film zet volgens de rechtse Japanners het 'nobelega imago van de Japanse soldaat' in een kwaad daglicht. Het beeld van de Japanse soldaat in de Tweede Wereldoorlog komt niet overeen met de werkelijkheid, zeggen ze. Een en ander ligt duidelijk in de lijn van de Japanse manier van nationalistische geschiedschrijving die veel van de gruwelijkheden die door het Japanse leger zijn begaan, ontkent.

Om hiertegen in verweer te gaan is in de Verenigde Staten een handtekeningenactie gestart, die doorgaat zolang de film in de cinema's draait en deze te presenteren aan de Japanse ambassade. Doel van de petitie is om een groot debat aan te zwengelen, waarin Japan uiteindelijk meer verantwoordelijkheid op zich neemt in het erkennen van het oorlogsverleden en dat ook met de volgende generaties deelt. Het lijden van zovele mensen tijdens de Japanse

bezetting mag niet als leugen worden afgedaan.

De Amerikaanse organisatie "The Indo Project" beheert deze petitie en nodigt iedereen uit deze te tekenen.

Het motto van de petitie is: STOP THE BAN ON ANGELINA JOLIE'S MOVIE, UNBROKEN, IN JAPAN. De geschiedenisvervalsing mogen we niet langer accepteren. Ook heeft het huidige Japanse volk het recht om te weten wat er in de Tweede Wereldoorlog gebeurd is. Nu, bijna

zeventig jaar na dato wordt dit hoog tijd.

The Indo Project heeft een archief waarin vele verhalen van Indische mensen zijn opgeslagen, die u kunt lezen. Wilt u zelf ook een verhaal laten opnemen, stuurt u dan uw verhaal naar:

stories@theindoproject.org

Wilt u de petitie tekenen, gaat u dan naar:

https://www.change.org/p/the-japanese-embassy-in-washington-d-c-stop-the-ban-on-angelina-jolie-s-movie-unbroken-in-japan?just_created=true

Wilt u een trailer zien van de film 'Unbroken', dan kunt u dit zien via de volgende link:

<https://www.youtube.com/watch?v=ebHji2c-ciU>

Alle overige informatie kunt u vinden op de website van The Indo Project:

www.theindoproject.org.

CREAPRO
VERTALINGEN

Den Haag

*Vertalingen van en naar alle talen en de moedertaal
Speciaal: technisch, medisch, juridisch en commercieel
Snelheid en kwaliteit tegen een redelijke prijs*

SINDS 1989 HET VERTAALBUREAU
DAT U ZORGEN UIT HANDEN NEEMT

Galileïstraat 18 - 2561 TE Den Haag - tel: 070-362 05 89 - fax: 070-362 56 64
@: creapro@worldonline.nl W: www.creapro.myplaces.nl

DAT IS ANDERE TAAL...!

(advertentie)

Boekbespreking, e-Books, CD & DVD, Presentatie & Signeren

Lief dagboek... Herinneringen uit het kampeven – Marielle Saegaert en Nooit meer buigen – Marielle Saegaert. Een heel bijzondere tweeling publicatie dit

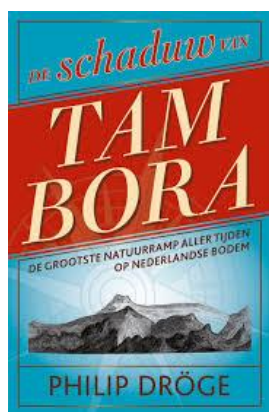
keer. De schrijfster heeft de dagboeken uit de periode van de Japanse bezetting haar leven lang bewaard, maar zoals zovele Indische mensen, er nauwelijks openlijk over gesproken. "Doe er maar iets mee als ik er niet meer ben..." Haar hartsvriendin, die met haar in het Jappenkamp heeft gezeten, licht op onnavolgbare wijze de verhalen toe in een bewerking van de dagboeken uit een fundamentele periode in de Nederlandse geschiedenis. Het voorwoord van "Lief dagboek" wordt verzorgd door Yvonne van Genugten van het Indisch Herinneringscentrum in Arnhem. **Adviesprijs: € 16,95**

In de meeslepende roman "Nooit meer buigen" is Riek de hoofdpersoon die haar levensverhaal vertelt. Een aangrijpende roman die vertelt over de ontberingen in

het Jappenkamp, het leven na de oorlog op een melkboerderij in Australië en na een nieuwe start in Ierland het slijten van haar laatste dagen in Nederland. Het schetst tevens een beeld van een sterke, liefdevolle vrouw, die de moed nooit opgaf. *Adviesprijs: € 18,95.*

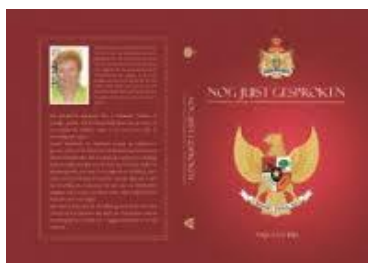
De schaduw van Tambora – Philip Dröge. Een geschiedenis verhaal in de stijl van Frank Westerman en Bill Bryson. In april 1815 vond op het eiland Soembawa in Nederlands-Indië de grootste vulkaanuitbarsting sinds mensenheugenis plaats. De enorme aswolk die na de gewelddadige eruptie over de wereld dreef, maakte van de zomer een winter: sneeuw in het

zuiden van de Verenigde Staten en hagel op Sri Lanka. Deze zijn daarvoor en daarna nooit meer waargenomen. Dröge beschrijft hoe de toenmalige wereld verbijsterd tegen dit natuurfenomeen aankeek, dat niet overall als een natuurverschijnsel werd gehouden maar soms ook als een goddelijk teken. Het boek vertelt het ongelooflijke verhaal van de mega-uitbarsting en de opkomst van de moderne wetenschap. Het is tevens een reisboek, die de aswolk over de gehele wereld volgt, waardoor het een prachtig tijdbeeld is en ook een geweldig verhaal. Dit boek verschijnt half februari. *Adviesprijs: € 19,99.*

Nog juist gesproken – Anja van Rijs. Hierin wordt de levensloop beschreven van negen Indonesiërs die zijn opgegroeid in

Nederlands-Indië. Hun verhalen worden afgezet tegen de totstandkoming en contemporaine geschiedenis van Indonesië. Hun connectie met elkaar en Nederland is de opleiding aan het KIM begin jaren '50, als gevolg van de afspraken in 1949 rond de onafhankelijkheid van Indonesië.

Zij kwamen van verschillende milieus en eilanden vanuit de archipel en vonden daarna hun weg door Indonesië en de wereld. De verhalen zijn persoonlijk, hun lange levens overspannen roerige tijden. Zo zagen ze het koloniale tijdperk eindigen, de Japanners komen en gaan, de nieuwe staat geboren worden en de jonge natie zich uitbouwen. Twee verhalen beschrijven resp. de Bersiap-tijd en hoe het is om als Javaan op te groeien in Nederlands Nieuw-Guinea. *Dit boek is te bestellen bij de auteur via het e-mailadres: anja.jakarta@gmail.com. Prijs: € 29,95, inclusief de verzending.*

Daar werd wat gruwelijks verricht – Reggie Baay. Dit boek handelt over de slavernij in Nederlands Oost-Indië. Van de beginjaren van de VOC in de tweede helft van de 17^e eeuw tot aan het einde van de kolonie volgt

Reggie Baay het spoor van de mensenhandel in de Oost. De koloniale slavernij nam er vele vormen aan: huisslaven, kindsclaven, seksclaven, ambachtsclaven en slaven die op de plantages en in de perken werkten. Ze werden er vernederd, gefolterd en vermoord. Baay beschrijft het voor het eerst in zijn geheel, want het is een misvatting dat slavernij zich beperkte tot West-Indië. Hoe komt het dat ons beeld ervan zo vertekend is, alsof er in de Oost geen slavernij zou hebben bestaan. "Daar werd wat gruwelijks verricht" is een onthullend boek, dat in niet mis te verstane bewoordingen de praktijken van de VOC aan de kaak stelt. *Verschijnt eind januari. Adviesprijs: € 19,95.*

e-Books, CD & DVD

In naam der Koningin – regie: Bram van Erkel. Deze DVD speelt in 1898, vlak na de kroning van Koningin Wilhelmina. Als de

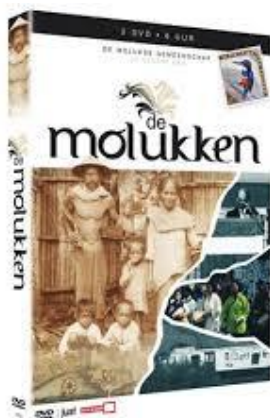

oliebronnen van Langkat op Sumatra uitgeput zijn, wordt de geoloog Morée (Thom Hoffman) naar het toen onveilige en vijandige Atjeh gestuurd om met een expeditie nieuwe bronnen op te sporen. Als de expeditie onder begeleiding van een patrouille van luitenant Vierkens (Rik Launspach) verdwaalt in de jungle, wordt de situatie dreigend. Deze TV-serie werd in 1996

uitgezonden en scoorde hoge kijkcijfers, evenals de herhaling in 2006. *Prijs: € 14,99*

De Molukken Box – DVD-Box.

Deze DVD bevat een selectie van boeiende beelden uit de omroeparchieven van Beeld en Geluid van de NOS. Het laat zien hoe opeenvolgende generaties van Molukkers in Nederland zijn omgegaan met hun frustraties en idealen, maar ook hoe ze hun plek hebben gevonden in de

Nederlandse samenleving met behoud van hun eigen identiteit. Ook bij de derde generatie is de band met de Molukken nog steeds sterk aanwezig. Dat bleek ook weer tijdens het religieuze geweld op de Molukken in 1999. Hiermee ontstaat een divers beeld van de Molukse gemeenschap in Nederland. De speelduur is 6 uur. *Prijs: € 11,99.*

Presentatie & Signeren

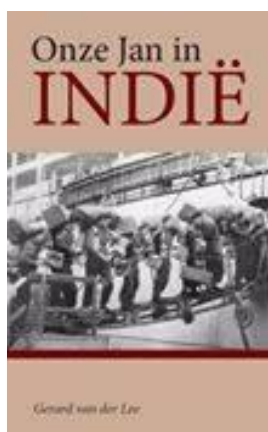
ICM schrijverscollectief, Ferry Schwab, Henk Harcksen, Elly Hauwert, Han Dehne, Rolo Lapré e.a. zullen op zaterdag 14 en zondag 15 februari weer aanwezig zijn op de Pasar Malam

Rijswijk. Daar zullen zij hun boeken **signeren** en verkopen aan het leesgrage publiek. Bovendien zullen de schrijvers uit eigen werk voordragen op het kleine podium. De schrijvers zullen beide Pasardagen aanwezig zijn in stand nummer 061-062 van ICM-online en zijn bereid al uw vragen te beantwoorden. Voor de openingstijden, entreprijzen (kortingsbon voor lezers NICC Magazine op de colofonpagina) en het adres: zie de advertentie en aansluitend het bericht in de rubriek "De Indische Agenda".

Onze Jan in Indië – Gerard van der Lee.

In dit boek geeft de schrijver een pakkend beeld van Ome Jan in de tijd direct na de Tweede Wereldoorlog. Ook wat het voor hem betekende om na de oorlogssituatie in Nederland, voor koningin en Vaderland te worden uitgezonden naar het verre Indië, om daar in een voor hem onbekende wereld "orde en rust te

herstellen" zoals dat destijds genoemd werd. Veel Indië-veteranen zullen zich herkennen in dit boek en misschien juist daardoor ook hun belevenissen, waarover ze altijd gezwezen hebben, met anderen gaan delen. De **presentatie** van dit boek vindt plaats in het gebouw "De Zwaluwenberg" van de Staf van de Inspecteur Generaal der Krijgsmacht, Utrechtseweg 225, 1213 TR Hilversum van 16.00 tot 18.00 uur. Het eerste exemplaar wordt officieel aangeboden aan de Inspecteur der Veteranen om ca. 16.30 uur. Aangezien bezoekers hier op militair terrein zullen komen, wordt u verzocht om uw komst per e-mail aan te kondigen met het aantal deelnemers en het kenteken van uw auto. Dit dient uiterlijk op 22 januari te gebeuren bij onderstaand e-mailadres. U krijgt dan een ongehinderde ontvangst en een parkeerplek toegewezen om alles soepel te laten verlopen. Aanmelden via: Stichting Veteranen Naardermeer, Jan.lakeman@kpnplanet.nl.

De in deze rubriek besproken boeken, CD's en DVD's zijn verkrijgbaar bij de Internet Boekhandel Van Stockum in Den Haag of bij de erkende boekwinkel, tenzij anders vermeld

www.vanstockum.nl

Al bijna 8000 abonnees

Salam Terakhir Uitvaartverzorging
Rob van der Sar
Koggewaard 207
1824 GZ Alkmaar-Noord
T 072-5611895
M 06-15006305
www.salamterakhir.nl

Een persoonlijke Uitvaartverzorging die past bij uw gedachtegoed en levensstijl.

(advertentie)

Foto's zoeken nog steeds familie

'Foto zoekt familie', de digitale zoektocht naar de rechtmatige eigenaren van meer dan 300 overgebleven verweesde foto-albums – in het bezit van het Tropenmuseum – is al een tijdje bezig, maar nog steeds actueel.

Inmiddels zijn er albums die hun eigenaren gevonden hebben, maar het overgrote deel is nog steeds op zoek naar de eigenaren of de nabestaanden daarvan.

De albums bleven achter in Indonesië, toen de Indische Nederlanders het land verlieten

tussen 1945 en 1949. Militairen en Rode Kruis-medewerkers hebben de albums verzameld en ruim duizend albums afgeleverd bij het Tropenmuseum. Op kijkdagen vonden veel familieleden hun albums terug, maar van ruim 300 eigenaren ontbreekt nog elk spoor.

Iedereen kan meehelpen om de albums bij de eigenaren terug te bezorgen. Er wordt gevraagd om 'tags' te plaatsen bij foto's, wanneer er plaatsen of personen worden herkend. Tot nu toe zijn er al een kleine 3000 tags geplaatst en dagelijks komen er nieuwe bij. Het is als bij een legpuzzel: een gegeven moment komt er een stukje bij dat het plaatje compleet maakt en weer een album van de wezenlijst gehaald kan worden. Bijna dagelijks melden zich nu mensen, die het vermoeden hebben dat hun album ergens tussen de ruim 300 exemplaren zit.

Alle albums zijn volledig digitaal door te bladeren via de website: www.fotozoektfamilie.nl Dit is een initiatief van het Tropenmuseum en KIT Information & Library Services, twee afdelingen van het Koninklijk Instituut voor de Tropen

(advertentie)

ANITABUNT.NL
MENSONTWIKKELINGSWERK

Coaching/familieopstellingen ■ Verhalen Indische Nederlanders

www.anitabunt.nl

Gedicht

door: Mary-Jane Sahanaja

De auteur en dichteres Mary-Jane Sahanaja (1971) beschrijft in haar bundels **"Verlossing van de schaamte en de schuld"** en **"Mijn waarheid"** als jongste dochter van een KNIL-er, hoe haar vaders stille verdriet van invloed is geweest op haar leven. Ze kent een verleden van misbruik en mishandeling, waarover zij heel openhartig schrijft, zonder afbreuk te doen aan haar liefde voor haar ouders. Haar gedichtenbundels zijn te bestellen bij www.bol.com en www.freemusketeers.nl

Ontwaakt

Bundel: "Mijn waarheid", 2006.

Met een lichte schok schrik ik wakker
Uit wat leek de werkelijkheid
Geleefd op de automatische piloot
Zonder besef te hebben van de tijd

Zoveel jaar verspild
Heb ik toen echt geloofd
Dat ik alle ellende achter me kon laten
Ik heb mezelf beroofd

Eten, drinken, werken en slapen
Het hypnotiserende ritme van de eentonigheid
Nergens over praten
Genietend van mijn zelfgecreëerde veiligheid

Alle kleur verdwenen uit mijn leven
Het besef dringt langzaam tot mij door
Die lange ontsnapping leek toch maar heel even
De toekomst is wat ik verloor

Ik voel weer die vreselijke pijn
Beelden flitsen er weer door mijn hoofd
De reden waarom ik ben ondergedoken
Waarom ik mezelf heb verdoofd

Eindelijk is de morgen aangebroken
Ik ben ontwaakt en kijk met andere ogen dan hiervoor
Zoveel mooie dingen die ik zie
Zoveel mooie geluiden die ik hoor

Just4Kids...

voor iedereen van 4 tot 16 jaar

Goede voornemens

door: Chinook de Deugd

Dit is het eerste stukje van dit nieuwe jaar dus het leek me toepasselijk om het over goede voornemens te hebben.

Ieder jaar zeggen mensen tijdens oud en nieuw wat ze in het nieuwe jaar beter of meer willen doen, maar velen kunnen zich niet aan deze belofte houden, dus schrijf ik hier mijn ideeën op om ze daarbij een handje te helpen.

1# In een onderzoek bleek het dat het 60 dagen duurt om een gewoonte op te bouwen dus dat betekent dat je het 2 maanden moet volhouden.

2# Denk echter niet na 2 maanden dat je kunt stoppen omdat je het doel hebt gehaald want je hebt nog 10 maanden te gaan.

3# Kijk of er iemand is met hetzelfde doel want dan heb je een verplichting om iets te doen omdat je de ander niet alleen kan laten. Je hebt dan dus steun aan elkaar.

4# Kies een origineel doel, dat goed bij je eigen persoonlijkheid past. Ook is het handig als je je elk jaar hetzelfde doel voornemt, vooral als het vorig jaar niet gelukt is.

Als het nodig is kan je nog steeds iemand vragen of ze je helpen of mee willen doen.

5# Als je toch alleen een voornemen nastreeft, probeer dan niet te plannen omdat het dan voelt als een verplichting en zal je langzamerhand telkens minder willen doen. Probeer elk moment dat je handig uitkomt je voornemen uit te voeren, maar wel zo dat je het elke week in eenzelfde hoeveelheid doet.

6# Er is niet een specifieke reden om een goed voornemen op oud en nieuw te maken: je kan altijd een ander helpen, je kan altijd tijd

maken om te trainen, je kan altijd beter eten.

Zolang dit je eigen wil is en je die doorzet hoeft je niet een specifieke dag uit te kiezen om iets goeds te

doen en je hoeft ook de kudde niet te volgen en iets goeds te doen omdat de rest het doet. Als je iets doet, doe het omdat het beter voor jezelf is en niet omdat een ander het doet.

Ik wens iedereen een Gelukkig Nieuwjaar met veel gezondheid en voorspoed. Chinook de Deugd.

Korte berichten

Wij zijn op zoek naar jong aanstormend talent

In de rubriek **"Just4Kids"** hebben we eerder al aandacht besteed aan jong talent. Zo plaatsten we een artikeltje over twee meisjes die Indonesische dansen leerden en hierboven een stukje over een drumtalentje. Heb jij nou ook zo'n talent? Kan je goed gitaarspelen en treed je ook op? Of ben je een tenniskampioen in de dop, een goed biljarter of kan je heel goed dansen of zingen? Misschien ben je wel een hele goeie chef-kok, of ben je een kunstschilder of een fotograaf in de dop. Misschien ook wel een..... Kortom, alle jonge

You've got talent?
tell us about it

supertalenten van ca. 8 tot ca. 14 jaar oud willen we voor het voetlicht zetten. En wij willen dat aan iedereen vertellen. Als je zelf niet zo heel goed kan schrijven, vraag dan of jouw ouders een stukje willen insturen met een fotootje erbij. Of je stuurt jouw verhaal gewoon naar de redactie, dan maken wij er samen met jou een echt leuk geheel van. **Stuur je reacties dan naar: info@indisch-centrum-den Haag.nl DOEN HOOR.....!!**

Nationale voorleesdagen 21 t/m 31 januari 2015

Het zijn weer de Nationale Voorleesdagen. Overal in Nederland kan je dit merken. Op de website worden er allerlei speciale boeken gebruikt waaruit voorgelezen wordt. Topper dit jaar is het boek "Boer Boris". Je kunt terecht bij jou op school, in de bibliotheek, in de kinderboekenwinkel, kortom, kijk maar even op de website waar je naar toe kunt om voorgelezen te worden. Dus ga naar:

<http://www.nationalevoorleesdagen.nl/> Voorlezen, elke dag feest...!

Boeken, e-books /cd-dvd

Villa Alfabet Rood, dwars door Sumatra – Peter Vervloed. Chantal is met haar ouders op vakantie in Indonesië. Als zij van Sumatra naar Java willen gaan, is

er geen plek meer in het vliegtuig. Daardoor moeten ze twee dagen en nachten in een oude lijnbus dwars door Sumatra trekken. Dan leer je het land pas echt goed kennen. Voor kinderen vanaf 10 jr Prijs: € 11,50.

Villa Alfabet Groen, Tjuh! – Peter Vervloed. Bij het inrichten van de nieuwe werkkamer van haar moeder vindt Frenny een oud notitieboekje. Daarin staan een

hoop dagboekantekeningen van oom Van Vuren, de oudste broer van Frenny's vader. Ze begint erin te lezen, maar dan pakt haar moeder het af. "Van Vuren was een rare man", zegt ze, "Later, als je wat groter bent mag je het misschien lezen". Frenny's moeder stopt het boekje van oom Van Vuren achter slot en grendel in de la van haar werktafel. Wel laat ze Frenny een mooie steen zien, die ze na de dood van oom Van Vuren in zijn kamer gevonden heeft. Waarom mag Frenny het boekje niet lezen? Wat verzwijgen haar vader en moeder over deze oom? Voor kinderen vanaf 10 jr. Dit boek kost € 11,00.

Achter de regenboog – Solomonica de Winter. Dit is een fantasievol verhaal, waarin Blue de hoofdpersoon is, die je vanaf de allereerste pagina raakt. Je maakt kennis met haar boosheid, al hoop de pagina na pagina dat die donkere wolken langzaam overtrekken en ruimte maken voor een zonniger humeur. Soms lijkt dat ook te gebeuren, maar pas op, juich niet te vroeg.

De schrijfster weet je keer op keer op het verkeerde been te zetten. Maar, de 13 jarige Blue heeft ondanks alles nog een doel in haar leven; een nogal luguber doel. Na de gewelddadige dood van haar vader is Blue gestopt met praten, maar ze is vastbesloten om de moordenaar van haar vader op te sporen en te laten boeten voor zijn wandaad. Dit doel echter, lijkt voor een deel te verdwijnen, als ze voor het eerst verliefd wordt. Een heel erg spannend boek vol met verrassende wendingen. Voor de jeugd vanaf 15 jaar. De prijs van dit boek is € 17,95.

Kinderboekwinkel

www.paagman.nl

Recept

Indische frisse salade

Een heerlijke frisse salade met een Indische twist, die je overal bij kunt eten. Je kunt zelf ook variëren met de ingrediënten, zodat je elke keer weer iets anders eet.

Ingrediënten:

1/2 komkommer, 3 stevige tomaten, handje taugé, 1 groene Spaanse peper, 1 lente-uitje, 1 el. fijngesneden koriander, 1 el. fijngesneden muntblaadjes, 2 el. olijfolie en 2 limoenen, 1 el. gembersiroop, peper, zout, suiker naar smaak, 50 gram cashewnoten. (sorry, geen foto)

Bereiding:

Komkommer in de lengte in vieren snijden en dan de vocht-kernen verwijderen. Tomaten halveren en vocht en zaadjes verwijderen, dan de tomaten in blokjes snijden. Lente-uitjes (met groen en al) in ringetjes snijden, de groene peper fijnhakken. Dit samen met de taugé en de koriander en munt in een royale slakom doen. Maak een dressing van de olijfolie, het sap van de limoenen, gembersiroop, peper, zout en suiker en doe er om te binden een dessertlepel mosterd bij. Maak met deze dressing de sla aan en meng alles goed door elkaar. Hak de cashewnoten klein en serveer dit in een kommetje erbij om op je bord er overheen te strooien.

Selamat makan.

Agenda

Helaas geen meldingen voor deze rubriek ontvangen.

Leuke voorstelling?

www.kindertheater.nl

Links4Kids

Veel leuke LINKS voor kinderen, maar niet alleen voor kinderen:

Website over online **geschiedenis** van, voor en met Indische Nederlanders.

<http://www.indischhistorisch.nl>

Informatie over **schoolspakketten** over voormalig Nederlands-Indië.
www.gastdocenten.com

Informatie over de **Nationale Indië-Herdenking** op 15 augustus elk jaar.
www.indieherdenking.nl

Een **Indische jeugd startpagina:**
<http://suara-baru-kecil.jouwpagina.nl>

De **Jeugdwebsite** van de Nederlandse Oorlogsgravenstichting (Ned.-Indië).
<http://www.eenlevenverloren.nl/index.php?go=home.personen@pagenr=1>

Villa Zebra, landelijke jeugdorganisatie
<http://www.villazebra.nl>

Een informatieve website met heel veel **Theatervoorstellingen**, overal in Nederland en voor iedere leeftijd.
<http://www.kindertheater.nl/>

Kunstbende, landelijke organisatie met afdelingen in alle provincies voor iedereen van 13 tot en met 18 jaar.
<http://www.kunstbende.nl>

Indisch Herinneringscentrum Bronbeek
www.indischherinneringscentrum.nl

Koorenhuis - Den Haag, cursussen en workshops voor muziek, dans, kunst en theater. <http://www.koorenhuis.nl>

Taman Indonesia, Het leukste kleine Indonesische dierenpark in Nederland. <http://www.taman-indonesia.nl>

Weblog "Indische Jeugdletteren"
Blog van Marjorie van Putten: <http://indischejeugdletteren.wordpress.com/over-mij/>

Jeugd Startpagina "Open Start"
<http://jeugd.openstart.nl>

Young Adult Books, website met boekrecensies en webshop over boeken voor middelbare scholieren. <http://www.youngadultbooks.nl/>

Jeugdbieb, leuke en informatieve website. <http://www.jeugdbieb.nl>

Cultuur, Jeugd, Sport en Media in Vlaanderen, website met van alles. <http://www.cjsm.vlaanderen.be>

Kinderboekenpraatjes. Veel boeken uitzoeken voor elke leeftijdsgroep. <http://www.kinderboekenpraatjes.nl>

Indische Jeugdboeken, compleet met bestellink. <http://www.antiquariaat-anna.nl/boek/kameleonboeken>

Uitgaan met de kids
www.uitmetdekinderen.nl,
www.dagjeweg.nl,
www.out2fun.nl

**Deze websites
zijn kidsproof!**

De Indische Agenda

LET OP! Sluitingsdatum kopij op 10 februari 2015

T/m 22 maart 2015: Kunst-installatie Grande Parade. De in Azië befaamde kunstenaar Jompet Kuswidananto maakte naam door zijn fascinerende en levensgrote mechanische figurengroepen in de vorm van parades, die op gezette tijden als een waar orkest in actie komen. Deze parades brengt hij voor het eerst bijeen in de Lichthal van het Tropenmuseum, waar hij een nieuwe kunstinstallatie vormt. Een spektakel van licht, geluid en beweging, waarin tientallen mensfiguren met trommels, wapens, motoren en paarden elkaar ontmoeten met het geluid

van feestgedruis of het rumoer van een betoging. De locatie is: **Lichthal van het Tropenmuseum**, Linnaeusstraat 2, 1092 CK Amsterdam. Openingstijden: dinsdag t/m zondag 10.00 tot 17.00 uur. Toegang: volwassenen: € 12,50; 4 t/m 18 jr: € 8,00. Info: <http://tropenmuseum.nl/nl/tentoonstelling/Grand-Parade>.

T/m 6 april 2015: Geisha. Unieke tentoonstelling overeen wereldberoemd stijlicoon. De Japanse vrouw met het witte gezicht, de vlammend rode lippen, de karakteristieke haardracht en de kostbare kimono. Bewonder deze mysterieuze gezelschapsdame

en maak kennis met haar dagelijkse bezigheden. Maar ontmoet vooral de vrouw achter het masker: haar kracht, talent en toewijding. Een tentoonstelling over de wereld van de Geisha's met verder speciaal voor deze expositie gemaakte reportages vol met persoonlijke verhalen, die een blik geven achter de schermen. Naast de tentoonstelling is er een uitgebreid programma met lezingen en activiteiten. Check de website voor meer informatie. De locatie: **Museum Volkenkunde**, Steenstraat 1, 2312 BS Leiden.

Opening dinsdag t/zondag en feestdagen 10.00 tot 17.00 uur (1^e Kerstdag en Nieuwjaarsdag gesloten). Toegang: volwassenen: € 12,00; 4 t/m 18 jr. € 6,00. Info: <http://volkenkunde.nl/nl/tentoonstellingen>.

T/m 30 mei 2015: Expositie 'Tinwinning op Billiton'. Deze door Wietke van Dort geopende expositie toont op uitgebreide schaal een beeld over het winnen van tin in Indonesië. In het bijzonder wordt de oprichting en de geschiedenis van de Billiton Maatschappij belicht. Billiton is een eiland tussen Sumatra en Borneo. Sinds begin 19^e eeuw is er tinerts gedolven. Bijzondere stukken van de expositie zijn de modellen van tinbaggermolens.

Tinbaggermolen op Billiton

Ook zijn er maquettes te zien van speciale objecten die gebruikt werden bij de verwerking van tin. Ook de oorlogsjaren krijgen de

nodige aandacht. De locatie is: **Het Nationaal Baggermuseum**, Molendijk 204, 3361 ER Sliedrecht
 Openingstijden: di. t/m vr. 14.00 tot 17.00 uur, za. 11.00 tot 17.00 uur. Toegang Volwassenen € 5,00; Kinderen 4 – 14 jr. € 2,00; 65+ € 3,00. Voor bijzondere tarieven en inlichtingen, zie de website: www.nationaalbaggermuseum.nl.

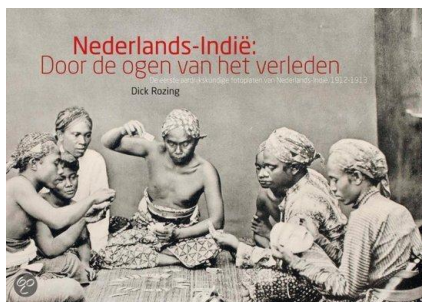
18 januari 2015: Lezing Banda Eilanden. In Museum Bronbeek spreekt Rick van den Broeke over de geschiedenis van de Banda Eilanden, die ooit een rijk wingewest vormden voor de VOC. De Banda eilanden liggen in de Zuid Molukken in Indonesië. Hier kwam in de 17^e en 18^e eeuw de beste nootmuskaat ter wereld vandaan. Reden waarom de VOC er een handelsmonopolie op wilde.

De Bandanese bevolking wilde echter in de 17^e eeuw zelf bepalen met wie ze handel dreven. Dit conflict resulteerde uiteindelijk in het uitmoorden van de bevolking in 1621. Rick van den Broeke zijn familie is zelf afkomstig van de Banda eilanden en daarom zal hij ook ingaan op zijn familiegeschiedenis. Locatie: **Museum Bronbeek**, Velperweg 147, 6824 MB Arnhem. Tijd: 14.00 uur. Toegang: € 14,50 (inclusief de museumentree). De lezing wordt georganiseerd in samenwerking met de Volksuniversiteit Arnhem. Inschrijven is noodzakelijk via nb.ravensbergen@mindef.nl, Tel: 026-4422363.

18 januari 2015: Indische Rijstlezing. Een arrangement bij Indrapura Restaurant. U kunt luisteren naar een lezing Dick Rozing over een 100 jaar oude schoolplatenserie van Nederlands-

Indië, gevolgd door een uitstekende Indische Rijsttafel. Bij

deze gelegenheid kunt u tevens zijn schitterend geïllustreerde boek "*Nederlands-Indië, Door de ogen van het verleden*" gesigeneerd en wel aanschaffen. Dick Rozing vertelt uitvoerig over de ontstaansgeschiedenis van de schoolplaten zoals die vroeger in Indië gebruikt werden. De locatie is: **Indonesisch Restaurant Indrapura**, Rembrandtplein 42, 1017 CV Amsterdam. U wordt om uiterlijk 16.30 uur verwacht voor een welkomstdrankje en de avond duurt tot ca. 21.00 uur. De prijzen voor dit arrangement zijn: € 35,00 (lezing + Rijsttafel) of € 55,00 (lezing + Rijsttafel + boek). Een initiatief van Dick Rozing, in samenwerking met Stichting Pelita. Reserveren is noodzakelijk via: info@dickrozing.nl o.v.v. aantal personen en evt. aantal boeken.

18 januari 2015: Dansmatinee. Kumpulan Tanpa Nama organiseert weer een gezellige dansmiddag waar iedereen, jong en oud de voetjes weer op de dansvloer kan zetten. De muziek hierbij wordt

geheel verzorgd door de band "Mutiara", aangevuld met de bekende Edu Schalk met lekkere dans- en luistermuziek. En de Indische keuken is uiteraard

aanwezig en in de vertrouwde handen van Poetie Ajoë. Locatie: **De Brinkhoeve**, Kerkstraat 12, 3171 GG Poortugaal (Rotterdam-Hoogvliet). Tijden: 13.00 tot 18.00 uur, zaal open vanaf 12.30 uur. De toegang bedraagt slechts € 6,50. De volgende kumpulan is op 15 februari 2015. Inlichtingen: raldylaurens@hotmail.com.

22 januari 2015: Boi Akih's Inspirational van Monica Akihary. De warme kleurrijke stem van Monica Akihary en het inventieve gitaarspel van Niels Brouwer

vormen de basis van Inspirational van Boi Akih. Een theateraal concert dat zich afspeelt in een ruimte, afgebakend door video- en lichtsculpturen (van videokunstenaar Martijn Grootendorst). Muziek geeft hierin betekenis aan beeld en andersom. Akihary en Brouwer worden aangevuld met de donkere tonen van Yedo Gibson op basklarinet en samples van een gregoriaans koor. Een intensieve zintuigelijke beleving. Lokatie: **Buiksloterkerk**, Buiksloterkerkpad 10, 1034 VZ Amsterdam. Tijd: 20.15 uur. Toegang: € 10,00 Reserveren kaarten is noodzakelijk via: reserveer@buiksloterkerk.nl ovv Monica Akihari.

23 januari 2015: Dekolonisatie van Indonesië en de PvdA. Een bijeenkomst, georganiseerd door de werkgroep Geschiedenis van de WBS over de omgang van

de sociaal-democraten met het koloniale verleden. Als regeringspartij droeg de PvdA na de orlog medeverantwoordelijkheid voor het militair ingrijpen in Indonesië. Dit kostte de partij veel leden.

Bovendien had het z'n invloed op de manier waarop Den Uyl in 1975 de dekolonisatie van Suriname doorvoerde. Sprekers zijn: Bart Luttikhuis, werkzaam voor KITLV in Leiden, waar hij zich bezighoudt met het Nederlands militair geweld in de dekolonisatieperiode; Anne-Marie Mreijen, o.a. schrijfster van een biografie over Marinus van der Goes van Naters; en Michiel Servaes, buitenland woordvoerder van de PvdA Tweede Kamerfractie. Locatie: Universiteit van Leiden, zaal 003, Lipsiusgebouw. Cleveringaplaats 1, 2311 BD Leiden. Tijd: 15.00 tot 17.00 uur. Aanmelden voor deze bijeenkomst via het Google-formulier:

https://docs.google.com/forms/d/17jZGTy9QLs6D5fxSnHDgVV_bIHvf_ZlVumlyO-U_EoY/viewform

29 januari t/m 2 april 2015: Ouderencursus Indonesië en Nederland door de eeuwen heen. Deze cursus wordt verzorgd door Ton van der Geugten, die hierin bijzondere aandacht besteedt aan de geschiedenis van de Indische Nederlanders. De cursus bestaat uit 9 colleges op donderdagen van 12.45 tot 14.30 uur en vindt plaats op de Universiteit van Tilburg. Het gaat in deze cursus om de vraag hoe de relatie tussen Nederland en Indonesië zich in de loop der eeuwen heeft ontwikkeld, vanaf de pre-koloniale tijd tot heden. In het bijzonder gaat het om de

menselijke contacten en culturele uitwisselingen tegen een politieke en economische achtergrond. De locatie: **Universiteit Tilburg**, Warandelaan 2, 5037 AB Tilburg. Zie voor meer inlichtingen: www.hovobrabant.nl

31 januari – 1 februari 2015: Paranormaal Alternatief. Dat Indische mensen een zwak hebben voor het spirituele en mystieke, is een bekend feit. Een weekend lang kunnen zij terecht in De Broodfabriek voor de beurs

'Paranormaal Alternatief'. Vol met interessante workshops, lezingen en standhouders voor consulten en producten. Met meer dan 250 exposanten en 350 stands de grootste spirituele beurs van Nederland. U kunt er terecht voor de volgende disciplines: handlezing, helderziendheid, automatisch schrift, aura-fotografie, pendelen, psychometrie, kaartleggen, massages, healingen en meer. In de verkoop stands artikelen zoals: wierook, Boeddha's, kleding, gezondheidsproducten, edelstenen, mineralen, geneeskrachtige sieraden, Oriëntale artikelen en boeken. De locatie is: **De Broodfabriek**, Volmerlaan 12, 2288 GD Rijswijk (tram 17 stopt bijna voor de deur). Openings-tijden: 10.00 tot 17.00 uur. De toegang is: volwassenen € 8,00 en kinderen 7-12 jr. € 3,00. Tot 7 jaar gratis. Nadere inlichtingen: www.paranormaalalternatief.nl.

1 februari 2015: Lezing Dapperheidsonderscheidingen.

Deze tweede lezing in Bronbeek wordt verzorgd door Teus Mejan van het Nederlands Instituut voor Militaire Historie. Hij belicht het stelsel van militaire dapperheidsonderscheidingen tussen 1815 en 1963. Moedig gedrag is van alle

tijden. De interpretatie van dit begrip is echter in de loop der tijden veranderd. En heeft invloed gehad op het beloningsbeleid in de Westerse wereld. Mejan stelt de vraag centraal of Nederlandse militairen in de Slag bij Waterloo een ander soort "moed" hebben gehad dan de militairen in bijvoorbeeld Nederlands-Indië of recentelijk in Afghanistan. Ook deze lezing wordt gehouden in samenwerking met de Volksuniversiteit Arnhem, in de locatie **Museum Bronbeek**, Velperweg 147, 6824 MB Arnhem. Aanvang 14.00 uur. De toegang is € 14,50. Inschrijven is noodzakelijk via: nb.ravensbergen@mindef.nl, Tel: 026-4422363.

1 februari 2015: Madjoe 'Baru'.

Een gezellige middag voor ex-KNIL-ers, andere Indo's en iedereen die van Indische sfeer houdt. De middag wordt musikaal opgeluisterd door "Tuned" en er is een dansdemo van dansgroep Dance Wolfs. Verder is er een rondje kienen en een tombola. De locatie is: **Het Ruweel**, Malberg-singel 62, 6218 AV Maastricht. Tijden: zaal open 13.00 uur, aanvang 14.00 uur, sluiting 17.00 uur. Inlichtingen en reserveringen via mail: madjoebaru@gmail.com

14 en 15 februari 2015: Pasar Malam Rijswijk. Ook in het nieuwe jaar zijn er in Rijswijk weer twee Pasars, die tot de gezelligste van Nederland kunnen

(advertentie)

PASAR
MALAM RIJSWIJK

Oriëntaalse markt – Lekker eten
Speetterende optredens

14 & 15 februari
za. 12:00 – 22:00 uur | zo. 12:00 – 20:00 uur

 Dansgroep
Bunga Melati

 The Entertainers

 Latin Soul Connection
ft. Johnny en Jopie Manuhutu

 Dansgroep
Batik Dance Theater

 Diana Monoarfa

 Wipe Out Selection

DE BROODFABRIEK RIJSWIJK | 070 307 59 00

PASARMALAMRIJSWIJK.NL

worden gerekend. En ook hier kunt u voor een “zacht prijsje” naar toe, dankzij de **Kortingsbon** op de colofonpagina (achterin deze editie). Een aanrader voor de echte liefhebber van de Indische cultuur en muziek. Slenteren langs de vele kramen, lekker eten en drinken op de terrassen van de diverse restaurants en eetstands. Laat u de hand lezen en geniet van een stoelmassage. Bent u ook benieuwd welke mooie kleuren u uitstraalt? Dan moet u beslist uw aura laten fotograferen. Op het podium kunt u muziek verwachten van The Entertainers, Latin Soul Connection, Johnny & Jopie Manuhutu, Diana Monoarfa en de Wipe Out Selection. Verder kunt u volop genieten van prachtige dansdemonstraties van Bunga Melati en Batik Dance Theater. De locatie is: **De Broodfabriek**, (was voorheen de Expo Rijswijk), bereikbaar met tram 17 (stopt

Ook tijdens deze editie steunt Pasar Malam Rijswijk het goede doel; Villa Joep. Villa Joep stimuleert en financiert onderzoek naar neuroblastoom kinderkanker.

Volmerlaan 12, 2288 GD Rijswijk, bijna voor de deur). Ook veel gratis parkeerruimte aanwezig. Tijden: zaterdag: 12.00 tot 22.00 uur, zondag: 12.00 tot 20.00 uur. Toegang: volw. € 8,00; 65+ € 6,50; kind. 7-12 jr. € 3,00; t/m 6 jr. gratis. **Kopieer en print de colofonpagina voor de lezers-kortingsbon.** Nadere inlichtingen: www.pasarmalamrijswijk.nl

19 februari 2015 t/m 3 januari 2016: Expositie “Oorlog”. 70 jaar na dato beeldt de tentoonstelling “Oorlog” de dekolonisatie periode vanaf 1945 in een historisch en internationaal perspectief en wil het complexe verhaal en de positie van het KNIL daarin verduidelijken. De expositie is samengesteld uit objecten uit de collectie van Museum Bronbeek en bruiklenen uit het Rijksmuseum en uit Indonesische collecties. Daarbij geeft een chronologische weergave van feiten de bezoeker een overzicht, waarmee de persoonlijke verhalen dichterbij gebracht worden. De periode

1945-1950 was er een van aanhoudend geweld tussen partijen die intern verdeeld waren en met de internationale opinie te

maken kregen. De expositie vertelt wie er aan de touwtjes trokken. Tevens hoe een generatie Nederlandse oorlogsvrijwilligers en dienstplichtige militairen, die meenden de rust en orde in Nederlands-Indië te gaan herstellen en bedreigde burgers te beschermen, in werkelijkheid in een vechtmisssie terecht kwamen om politieke en bestuurlijke verhoudingen van voor de Tweede

Medicijnkist zoals gebruikt door Lt. Spier, commandant Speciale troepen

Wereldoorlog te herstellen. De locatie is: **Museum Bronbeek**, Velperweg 147, 6824 MB Arnhem. De openingstijden zijn: di. t/m zo. 10.00 – 17.00 uur. Toegang: t/m 5 jr. gratis; t/m 18 jr., CJP en 65+ € 3,00; volw. € 6,00; groepen v.a. 15 pers. € 3,00 pp.; rondleiding door gids mogelijk, tarieven zie website.

nb.ravensbergen@mindef.nl, Tel: 026-4422363. www.bronbeek.nl

14 maart 2015: Determinatiedag voor foto's. Bij het opruimen van zolder, kelder of kast komen mensen wiens familieleden in het voormalige Nederlands-Indië gewoond hebben komem mensen regelmatig foto's tegen, waarvan ze geen benul hebben wat de achtergrond is. Met behulp van specialisten van Bronbeek kan dit materiaal veel gaan vertellen. Wie hiervoor interesse heeft, kan zo'n consult combineren met een bezoek aan Museum Bronbeek op het prachtige landgoed, waar op dat moment ook de expositie 'Oorlog' gehouden wordt. De foto's die u meebrengt worden geanalyseerd door de experts aan de hand van kleding, uniformen, wapens, voertuigen, gebouwen, enz. Naast

foto's zijn op deze middag ook documenten, onderscheidingen en (delen van) uniformen welkom om te laten bekijken. Reserveren is noodzakelijk: Tel: 026-4422363. nb.ravensbergen@mindef.nl.

14 april 2015: Bronbeek in de Tweede Wereldoorlog. Op 14 april 1945 rond 15.00 uur arriveerden de geallieerde troepen

het Landgoed Bronbeek. Het was de allereerste keer, dat zij in het lege geëvacueerde Arnhem stuitten op burgers die hen enthousiast verwelkomden. De bewoners van Bronbeek, het toenmalige "Koninklijk Koloniaal Militair Invalidenhuis" konden weer vrij ademhalen. Wat was er gebeurd in die vijf oorlogsjaren in Bronbeek. Waarom is Bronbeek niet, net zoals de rest van Arnhem, geëvacueerd. Hoe groot was de schade in de gebouwen en op het landgoed Bronbeek. Niek Ravensbergen vertelt aan de hand van vele dia's alles wat nu bekend is over Bronbeek vanaf begin 1940, de Slag om Arnhem en de bevrijding door de geallieerde troepen en de periode van

Twee bewoners van Bronbeek met geallieerde soldaten.

wederopbouw. Locatie: **Landgoed Bronbeek**, Velperweg 147, 6824 MB Arnhem, Tel: 026-3649294. Tijd: 14.00 uur, Toegang: prijs museumkaartje. Vooraf aanmelden is noodzakelijk. Nedere informatie nb.ravensbergen@mindef.nl.

Een Indische erfenis; wie weet hier meer over?

Naar aanleiding van een artikel in de Java Post over haar oma, ontving de redactie van Java Post een brief van mevrouw Sophia van der Mark-van Beuningen uit Portugal. Ze laat hen weten dat haar oma een aantal spulletjes heeft meegenomen uit Indië en dat ze niet goed weet wat het voorstelt of wat er mee gedaan kan worden. Zouden de lezers van de Java Post haar misschien wijzer kunnen maken? De redactie van NICC Magazine wil graag aanhaken bij deze zoektocht en wij geven alle reacties direct door aan Java Post. Dank voor uw moeite.

1. Een doos met fiches voor spelletjes en 2 kaartspelletjes. De kaartspelletjes zijn compleet. De tegel waar het doosje op ligt is 30cm x 30 cm. Het zijn prachtig gesneden benen of ivoren fiches en links onder zijn parelmoeren visjes, die ook nog eens bewerkt zijn. alles zit in houten bakjes, in een houten doosje met een haakje om het te sluiten.

2. Een soort halma spelletje. Het zijn weer benen of ivoren pionnetjes, grotere en kleinere. Er zijn meer pionnetjes dan dat er gaatjes zijn. De pionnetjes zitten weer in een mooi rond houten doosje.

3. Twee koperen helften van een bal. Ze sluiten op elkaar en zitten dan goed vast. Ze hebben allebei een oogje waarmee je de bal kunt ophangen. De buitenkant van de bal is figuratief geslagen.

Weet u waar deze spulletjes voor dienen en heeft u misschien zelf ook dergelijke spulletjes van uw voorouders in bezit? Misschien zijn er wel veel meer spulletjes waarvan onbekend is waar het voor dient of wat het voorstelt. Laat het ons weten, dan publiceren wij het ook in NICC Magazine. Stuur uw vraag met een foto erbij aan de redactie: info@indisch-centrum-den Haag.nl

Tempo Doeloe versus Sekarang (Toen en Nu)

De Aloen Aloen van Garoet. Op een zonnige dag in augustus vallen de bergen op de achtergrond nauwelijks op. Het witte huisje in het midden van de foto verkeert in fantastische staat en bevat een schitterend oud-Hollands armatuur. Je waant je er echt in vervlogen tijden; zo moet het geweest zijn. Zelden voel je ergens Tempo Doeloe zo intens en lijfelijk aanwezig.

Column

door: Anita Bunt

Als klein meisje liep ik de hele dag heen en weer tussen het huis van onze overburen en mijn ouderlijk huis. We woonden in een nieuwbouwwijk, deze wijk was heel ruim opgezet met veel plantsoenen en brede straten. Straten waar toen nog weinig tot geen auto's reden en kinderen zonder gevaar op straat speelden. Ik speelde veel op straat met vriendjes en vriendinnetjes, want thuis was er voor mij weinig vertier. Mijn vader was de hele dag werken, mijn broer speelde met zijn eigen vrienden en mijn moeder was druk met het huishouden.

Ik speelde veel met de overbuurkinderen, 3 zusjes van ongeveer dezelfde leeftijd. Bij hen was het vaak heel gezellig, ze woonden daar met hun ouders en broertje, een papegaai en een hond; er was daar altijd wat te beleven! Ook kan ik mij herinneren dat hun vader veel in de keuken bezig was en dat er altijd eten genoeg was. Hij werkte onregelmatig, als ambulance-

broeder, en zijn vrouw werkte aan huis. Als hij thuis was stond hij in de keuken en rook het er altijd naar lekker eten. Wanneer ik ook kwam spelen, het was ze nooit te veel en regelmatig mocht ik mee-eten.

Toen ik met mijn ouders ging verhuizen verwaterde het contact en heb ik ze lang niet meer gesproken, tot een paar jaar geleden, dat we elkaar weer tegenkwamen op een reünie en we zo de draad van vriendschap weer oppakten. We praatten over ons Indisch zijn en dat het ons vroeger nooit zo was opgevallen dat wij allemaal een Indische achtergrond hadden. Ik werd nieuwsgierig naar hun familie-geschiedenis en uiteindelijk bleek dat zij weinig wisten over hun achtergrond en dat ze dat wel jammer vonden. Hun vader sprak er niet over en zij vroegen er daardoor ook niet naar. Dit zette mij aan het denken en heb gevraagd of ik met hun vader in contact mocht gaan om zijn verhaal te laten vertellen. Dit

vonden ze een goed idee en zo gezegd, zo gedaan.

Woensdag 7 januari zit ik met mijn oude overbuurman aan tafel en heb een prachtig mooi gesprek met hem over vroeger, over zijn leven in Nederlands-Indië, over de oorlog en de gruwelijkheden die hij daar als klein jongetje heeft meegemaakt. Hij vertelt over zijn school, zijn vrienden en vriendinnen, het kamp en over zijn reis met de boot naar Nederland. Hij zit tegenover mij en zijn ogen vertellen meer dan zijn woorden. Hij heeft veel gezien en gehoord, heeft het op zijn manier beleefd en een plek gegeven. Ik vraag niet te veel door, laat hem alleen dát vertellen wat hij wil vertellen en dat is al heel veel. Aan het eind van ons gesprek, al in het begin van de middag, vraag ik hem wat zijn geschiedenis voor een invloed heeft gehad op zijn verdere leven en de opvoeding van zijn kinderen.

Hij lacht en vertelt enthousiast over de rijkdom van een hecht

gezinsleven en dat het niet uitmaakt of je rijk of arm bent, maar dat je je geluk vindt met je dierbaren. Heeft hij een liefdevol huwelijk gehad en geniet hij nog iedere dag van zijn gezin. Hij heeft geleerd om negatieve emoties en angsten op de 2^e plaats te zetten, waardoor hij, bijna veertig jaar, met veel plezier, als ambulancebroeder heeft kunnen werken, heeft hij een rijk verenigingsleven

gehad en kan hij nu nog iedere dag kan genieten van de kleine dingen. Dit geeft hij ook door aan zijn kinderen en kleinkinderen, als hij over ze praat zie ik zijn vreugde, zo warm en liefdevol. En al heeft hij veel meegemaakt in de tijd van de Japanners, hij heeft nooit een hekel aan ze gehad..... en als hij dat zegt zie ik een bijzondere blik in zijn ogen en voel ik dat het klopt.

Thuisgekomen en diep onder de indruk van deze mooie ontmoeting, hoor ik het nieuws van de aanslag in Parijs bij Charlie Hebdo. Ik ben verbijsterd en wil ze wel toeschreeuwen: **"Stop met strijden en zet je hart open!"**

Pasar Malam Kalender 2015

(update: januari 2015)

Februari

14, 15: Rijswijk (ZH) www.pasarmalamrijswijk.nl
21 t/m 28: Amsterdam RAI www.wnproductions.nl

Maart

1: Amsterdam RAI www.wnproductions.nl
13, 14, 15: Zwolle www.wnproductions.nl
20, 21, 22: Leeuwarden www.pasarmalamasia.nl
??? : Amsterdam www.amsterdamproductiehuis.nl
27, 28, 29: Arnhem www.flamproductions.nl

April

4, 5, 6: Ahoy Rotterdam www.pasarmalamasia.nl
25, 26: Amstelveen www.stichtingstellar.nl

Mei

2, 3: Zutphen www.pasaroostwest.nl
8, 9, 10: Geleen www.pasarmalamasia.nl
16, 17, 18: Zwolle www.wnproductions.nl
23, 24, 25: Den Helder www.stichtingstellar.nl
24, 25: : Zutphen www.pasaroostwest.nl
27 t/m 31: Malieveld Den Haag www.tongtongfair.nl

Juni

1 t/m 7: Malieveld, Den Haag www.tongtongfair.nl
19, 20, 21: Enschede www.flamproductions.nl
20, 21: Baarn www.stichtingstellar.nl
26, 27, 28: Zeist www.wnproductions.nl

Juli

3, 4, 5: Eindhoven www.pasarmalamasia.nl

17, 18, 19: Groningen www.pasarmalamasia.nl
25, 26: Vaassen www.pasaroostwest.nl
28, t/m 31: Steenwijk www.wnproductions.nl

Augustus

1: Steenwijk www.wnproductions.nl
16 t/m 19: Dordrecht www.wnproductions.nl
21, 22, 23: Tilburg www.pasarmalamasia.nl
24, 25, 26, 27: Dordrecht www.wnproductions.nl
28, 29, 30: Assen www.flamproductions.nl

September

19, 20: Alkmaar www.stichtingstellar.nl
22, t/m 27: Alphen a/d Rijn www.wnproductions.nl

Oktober

3, 4, 5: Maastricht www.pasarmalamasia.nl
17, 18: Rijswijk (ZH) www.pasarmalamrijswijk.nl
24, 25: Dieren www.pasaroostwest.nl
23, 24, 25: Nijmegen www.pasarmalamasia.nl
31: Leek www.stichtingstellar.nl

November

1: Leek www.stichtingstellar.nl
1, 2: Almere www.indischefeestavond.nl
??? : Den Haag, Pasar Kliling www.manggarmegar.nl
21, 22, 23: Arnhem www.flamproductions.nl

December

19 dec. t/m 3 jan.: (behalve Kerstdagen en Nieuwjaarsdag)
Arnhem, Burgers Zoo www.wnproductions.nl

1ct

MEER DAN 40 NIEUW LANDEN

1ct /min naar vaste lijn

[Meer informatie](#)

Colofon

Digitaal maandelijks Magazine van:
Nederlands Indisch Cultureel Centrum

Hoofdredacteur: Hans Vogelsang

Redactie:

Jean-Marie Bosch van Drakestein

Albert van Prehn

Eugene Brehen

Juniorredacteur: Chinook de Deugd

Correspondenten:

Ferry Schwab (ICM-online)

Silfraire Delhaye (Indisch Platform)

Adrian Lemmens (New Zealand)

Strip: Hugo Driessen

Gedichten: Mary-Jane Sahanaja

Vormgeving & lay-out: Hans Vogelsang

Ondersteuning: Groep de Mos, Den Haag

Technische realisatie: Dennis v.d. Ham

<http://www.borca-online.nl/>

Versijning: de 15^e van elke maand

Sluitingsdatum kopij en advertenties:

de 10^e van elke maand

Advertentietarieven: op aanvraag

Abonnement NICC Magazine: GRATIS

Postadres: Newtonstraat 660

2562 LA Den Haag - Nederland

W: www.indisch-centrum-den Haag.nl

E: <http://indisch-centrum-den Haag.blogspot.com>

@: info@indisch-centrum-den Haag.nl

Aanmelden NICC Magazine (subscribe):

<http://www.indisch-centrum-den Haag.nl/phplist/?p=subscribe&id=1>

Opzeggen NICC Magazine (unsubscribe):

<http://www.indisch-centrum-den Haag.nl/phplist/?p=unsubscribe&if=1>

Rabobank IBAN: NL39 RABO 0129 2168 36

t.n.v. N.I.C.C. te Den Haag

Overname van (delen van de) inhoud is toegestaan, mits met bronvermelding.

© 2014 N.I.C.C. Den Haag

Tegen inlevering

van deze BON

ontvangt u op 14 en 15 februari 2015 aan de kassa van de

Pasar Malam Rijswijk

€ 2,00 korting op een entreekaartje

DE BROODFABRIEK
EXPO & EVENT CENTER

Volmerlaan 12, 2288 GD Rijswijk

www.pasarmalamrijswijk.nl

alleen geldig op de entreekaart voor een volwassene op 14 en 15 februari 2015
niet geldig in combinatie met andere acties

Indische Internetkrant: www.icm-online.nl - schwab@icm-online.nl

Weimarstraat 39
2562 GP Den Haag
070-364 2806

www.borca-online.nl

	NAAM	e – MAIL ADRES
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		
21		
22		
23		
24		
25		

Deze e-mail-adressenlijst printen of 'knippen en plakken' en versturen naar e-mail: info@indisch-centrum-den Haag.nl
of versturen per post (voldoende frankeren) naar: Administratie NICC Magazine # Newtonstraat 660 # 2562 LA Den Haag